

Eksport pytań: Proinnowacyjne usługi IOB dla MŚP

Czy może zostać podważona kwestia braku spójności zapisów między wnioskiem, regulaminem, a fiszką od IOB? W jaki sposób taki Wnioskodawca może ująć we wniosku przedmiotową usługę tak aby możliwe było jej zakwalifikowanie?

Integralną część wniosku o dofinansowanie stanowi kopia fiszki prezentującej usługi IOB, w zakresie których IOB stara się o akredytację - w przypadku wskazania IOB zgłoszonej do akredytacji lub kopia fiszki prezentującej usługi IOB, w zakresie których IOB stara się o zmianę zakresu akredytacji. Przed złożeniem wniosku o dofinansowanie wnioskodawca musi dokonać wyboru wykonawcy usługi proinnowacyjnej, ustalić z wybranym wykonawcą zakres prac i sposób realizacji usługi. Jeżeli przed złożeniem wniosku o dofinansowanie zawarta zostanie umowa warunkowa na realizację usługi proinnowacyjnej przez IOB musi ona zawierać warunek zawieszający dotyczący złożenia wniosku o dofinansowanie lub uzyskania dofinansowania na realizację projektu. Ponadto musi zawierać zobowiązanie do realizacji tej usługi w okresie realizacji projektu oraz zgodnie z zakresem usługi oferowanej przez IOB w ramach systemu akredytacji. Na etapie oceny projektu weryfikacji podlegać będzie kwalifikowalność wykonawcy usługi tj. IOB wskazanej przez wnioskodawcę we wniosku o dofinansowanie. W ramach oceny kwalifikowalności wydatków przewidzianych w projekcie weryfikacji polegać będzie zgodność zakresu akredytacji i rodzaju usług wskazanych przez wnioskodawcę we wniosku o dofinansowanie. Weryfikacja będzie dokonywana w oparciu o informacje zawarte w fiszce oferty usług proinnowacyjnych danej IOB. W związku z powyższym, zakres usług wpisanych we wniosku musi być tożsamy z tym w fiszce.

Czy można złożyć kolejny wniosek o dofinansowanie trwających konkursie? Projekt będzie kontynuacją działań objętych w projekcie objętym dofinansowaniem.

Zgodnie z zapisem w § 6. Regulaminu konkursu: Wnioskodawca nie może złożyć wniosku o dofinansowanie dla projektu będącego przedmiotem oceny w ramach konkursu. W przeciwnym przypadku PARP wzywa Wnioskodawcę do wycofania jednego z wniosków. Wnioskodawca powinien wycofać jeden z wniosków o dofinansowanie w terminie 7 dni od dnia następującego po dniu wysłania przez PARP informacji o wezwaniu. W przypadku braku wycofania jednego z wniosków o dofinansowanie, ocenie będzie podlegał wniosek złożony jako pierwszy. Pozostały wniosek zostanie pozostawiony bez rozpatrzenia i, w konsekwencji, nie zostanie dopuszczony do oceny spełnienia kryteriów wyboru projektów. Ponadto, wnioskodawca nie może złożyć wniosku o dofinansowanie dla projektu będącego przedmiotem procedury odwoławczej lub postępowania sądowo-administracyjnego, o których mowa w Rozdziale 15 ustawy wdrożeniowej. W przeciwnym przypadku wniosek o dofinansowanie zostanie pozostawiony bez rozpatrzenia i, w konsekwencji, nie zostanie dopuszczony do oceny spełnienia kryteriów wyboru projektów. Mając na uwadze przedmiot projektu oraz kryteria wyboru wynikające z dokumentacji konkursowej w ramach działania 2.3.1. Proinnowacyjne usługi IOB dla MŚP można złożyć więcej niż jeden wniosek, przy czym każdy z wniosków musi dotyczyć innego wdrożenia innowacji (innego projektu).

Czy to poddziałanie obejmuje zakup nowego sprzętu?

Do kosztów kwalifikowalnych w zakresie inwestycji początkowej objętej regionalną pomocą inwestycyjną zalicza koszty: 1) nabycia albo wytworzenia środków trwałych innych niż grunty oraz nieruchomości ; 2) nabycia wartości niematerialnych i prawnych w formie patentów, licencji, know-how oraz innych praw własności intelektualnej, jeżeli spełniają łącznie następujące warunki: a) będą wykorzystywane wyłącznie w przedsiębiorstwie przedsiębiorcy otrzymującego pomoc, b) będą podlegać amortyzacji zgodnie z przepisami o rachunkowości, c) będą nabyte od osób trzecich

niepowiązanych z przedsiębiorcą na warunkach rynkowych, d) będą stanowić aktywa przedsiębiorcy otrzymującego pomoc i pozostaną związane z projektem, na który przyznano pomoc, przez co najmniej 3 lata od dnia zakończenia realizacji projektu.

Czy środki z programu 2.3.1. stanowią dla przedsiębiorstwa pomoc de minimis i liczą się do limitu środków z pomocy de minimis, które przedsiębiorca może otrzymać w 3-letnim cyklu rozliczeniowym? Czy wkład własny wnioskodawcy w ramach programu 2.3.1. może być sfinansowany częściowo lub w całości z pożyczki dla MiŚ z inicjatywy Jeremie2?

Zgodnie z zapisem w § 4. ust. 5. Regulaminu konkursu: Dofinansowanie stanowi: 1) pomoc dla MŚP na wspieranie innowacyjności na usługi doradcze w zakresie innowacji i na usługi wsparcia innowacji, udzielaną zgodnie z przepisami § 30 pkt 2 oraz § 31 rozporządzenia; 2) regionalną pomoc inwestycyjną dla MŚP, udzielaną zgodnie z przepisami § 10, § 11, § 12 oraz § 13 rozporządzenia. W związku z powyższym, w ramach poddziałania 2.3.1. nie ma pomocy de minimis. Wkład własny w ramach poddziałania 2.3.1. jest rozumiany jako środki finansowe wnoszone przez beneficjenta, które zostaną przeznaczone na pokrycie wydatków kwalifikowalnych, i które nie zostaną beneficjentowi przekazane w formie dofinansowania (różnica między kwotą wydatków kwalifikowalnych a kwotą dofinansowania przekazaną beneficjentowi). Ponadto, należy mieć na uwadze, że wkład własny beneficjenta nie może pochodzić ze środków publicznych, w tym dotacji/subwencji z budżetu państwa i budżetu jednostek samorządu terytorialnego. Pomoc de minimis stanowi szczególną kategorię wsparcia udzielanego przez państwo, gdyż uznaje się, że ze względu na swą małą wartość nie powoduje ona zakłócenia konkurencji w wymiarze unijnym. W związku z powyższym, niedopuszczalne jest sfinansowanie wkładu własnego ze środków funduszu pożyczkowego Jeremie2, ponieważ Komisja Oceny Projektów odrzuci wniosek na etapie oceny merytorycznej.

Jaką formę inwestycji początkowej wybrać, skoro projekt dotyczy wdrożenia innowacji procesowej oraz wdrożenia wynikającego z niej ulepszanego produktu?

Poprzez wdrożenie innowacji rozumieć należy wprowadzenie przez wnioskodawcę na rynek nowego lub ulepszanego produktu (wyrobu lub usługi) lub faktyczne wykorzystywanie w działalności wnioskodawcy nowych lub znacząco ulepszonych metod produkcji lub dostawy albo metod tworzenia i świadczenia usług oraz - jeśli dotyczy - faktyczne wykorzystywanie w działalności wnioskodawcy nowych metod marketingowych lub organizacyjnych. Wobec powyższego sfinansowanie w ramach projektu wdrożenia zarówno innowacji produktowej jak i procesowej (w tym związanej z procesem świadczenia usług) jest możliwe zarówno w przedsiębiorstwie usługowym, jak i produkcyjnym. Zgodnie z § 4 ust. 2 Regulaminu konkursu w ramach POIR 2014-2020 dofinansowaniu w ramach projektu podlegać mogą koszty realizacji następujących form inwestycji początkowej związanej z wdrożeniem ww. innowacji technologicznej: 1) inwestycja w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane z założeniem nowego zakładu - forma dopuszczalna w przypadku wdrażania innowacji technologicznej produktowej oraz procesowej; 2) inwestycja w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane ze zwiększeniem zdolności produkcyjnej istniejącego zakładu - forma dopuszczalna jedynie w przypadku wdrażania innowacji technologicznej procesowej; 3) inwestycja w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane z dywersyfikacją produkcji zakładu poprzez wprowadzenie produktów uprzednio nieprodukowanych w zakładzie - forma dopuszczalna w przypadku wdrażania innowacji technologicznej produktowej oraz procesowej; 4) inwestycja w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane z zasadniczą zmianą dotyczącą procesu produkcyjnego istniejącego zakładu - forma dopuszczalna jedynie w przypadku wdrażania innowacji technologicznej procesowej. W sytuacji przedsiębiorstwa wdrażającego innowację produktową w postaci nowej usługi lub innowację procesową związaną z

nowym procesem świadczenia usług również będą miały zastosowanie wyżej przytoczone zapisy Regulaminu konkursu, bowiem należy przyjąć, iż produktem jest zarówno wyrób jak i usługa. Ponadto dodam, iż na Wnioskodawcy spoczywa obowiązek wyboru właściwej formy inwestycji początkowej wynikający ze znajomości projektu, który będzie przeprowadzał.

Czy można otrzymać zaliczkę ?

W ramach umowy o dofinansowanie przewiduje się możliwość uzyskania zaliczki. Zaliczka jest przyznawana na zasadach określonych w umowie: 1. Beneficjentowi w ramach przyznanego dofinansowania może być wypłacana zaliczka w wysokości określonej w harmonogramie płatności, na podstawie złożonych przez beneficjenta i zaakceptowanych przez Instytucję Pośredniczącą wniosków o płatność. 2. Wypłaty dokonywane z wyodrębnionego rachunku bankowego do obsługi płatności zaliczkowej mogą być dokonywane wyłącznie jako płatności za wydatki kwalifikujące się do objęcia wsparciem w ramach Projektu. 3. Łączna kwota zaliczki nie może przekroczyć 40 % całkowitej wysokości dofinansowania, o której mowa w § 5 ust. 3 Umowy i powinna zostać rozliczona najpóźniej do końca okresu kwalifikowalności. Pozostała kwota dofinansowania może być przekazana beneficjentowi po akceptacji przez Instytucję Pośredniczącą przedłożonych przez beneficjenta wniosków o płatność pośrednią i wniosku o płatność końcową, w terminach określonych w harmonogramie płatności. 4. W uzasadnionych przypadkach Instytucja Pośrednicząca może zmienić wysokość transzy zaliczki. 5. Beneficjent może wystąpić z wnioskiem o płatność zaliczkową pod warunkiem wniesienia zabezpieczenia, o którym mowa w § 17 Umowy. 6. Rozliczenie transzy zaliczki polega na zwrocie niewykorzystanych środków lub wykazaniu we wniosku o płatność kosztów kwalifikowalnych rozliczających transzę zaliczki na podstawie faktycznie poniesionych kosztów. 7. Beneficjent jest zobowiązany rozliczyć 70% łącznej kwoty przekazanych transz zaliczki w terminie 6 miesięcy od dnia jej przekazania na rachunek bankowy beneficjenta. 8. Warunkiem otrzymania kolejnej transzy zaliczki jest rozliczenie przez beneficjenta co najmniej 70% wszystkich przekazanych dotychczas transz zaliczek. 9. Instytucja Pośrednicząca pomniejsza kwotę kolejnych płatności o nierozliczone przez Beneficjenta środki dotychczas otrzymanej przez niego zaliczki. 10. W przypadku niezłożenia wniosku o płatność rozliczającego zaliczkę na kwotę lub w terminie 14 dni od dnia upływu terminu, określonego w ust. 9, od środków pozostałych do rozliczenia, przekazanych w ramach zaliczki, nalicza się odsetki jak dla zaległości podatkowych, liczone od dnia przekazania środków do dnia złożenia wniosku o płatność. 11. Do odzyskiwania odsetek, o których mowa w ust. 12 stosuje się przepisy art. 189 ufp. 12. Wraz z odsetkami, o których mowa w ust. 12, w terminie wynikającym z decyzji wydanej na podstawie przepisów art. 189 ufp, beneficjent bez wezwania zobowiązany jest do zwrotu nierozliczonej części zaliczki wraz z odsetkami bankowymi naliczonymi od tej kwoty przechowywanej na rachunku bankowym. 13. Płatność jest pomniejszana o odsetki bankowe narosłe na rachunku bankowym do obsługi zaliczki. Beneficjent składając wniosek o płatność rozliczający zaliczkę zobowiązany jest do przedkładania wyciągów z tego rachunku za okres, którego dotyczy wniosek o płatność. W przypadku konieczności zwrotu odsetek bankowych, Instytucja Pośrednicząca poinformuje Beneficjenta o trybie i terminie zwrotu odsetek. W takim przypadku Beneficjent zobowiązuje się do zwrotu odsetek narosłych na rachunku bankowym Beneficjenta do obsługi zaliczki. 14. W przypadku poniesienia przez beneficjenta wydatków kwalifikowalnych ze środków własnych beneficjent jest uprawniony do przekazania ze środków zaliczki kwot odpowiadających dofinansowaniu poniesionych wydatków kwalifikowalnych na rachunek bankowy beneficjenta.

Ile trwa ocena wniosku?

Ocena projektów trwa do 60 dni, liczonych od dnia zakończenia naboru wniosków o dofinansowanie w danej rundzie konkursu.

Czy projekt powinien wpisywać się w Krajową Inteligentną Specjalizację ?

W kryterium wyboru projektów weryfikacji podlega, czy projekt dotyczy innowacji w obszarze

wskazany w dokumencie strategicznym pn. „Krajowa Inteligentna Specjalizacja” (dalej „KIS”), stanowiącym załącznik do Programu Rozwoju Przedsiębiorstw przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 8 kwietnia 2014 r. Jest to kryterium obligatoryjne. Ocena projektu dokonywana będzie zgodnie z wersją dokumentu aktualną na dzień ogłoszenia naboru. KIS jest dokumentem otwartym, który podlega ciągłej weryfikacji i aktualizacji w oparciu o system monitorowania oraz zachodzące zmiany społeczno-gospodarcze.

Kto może być Wykonawcą w działaniu 2.3.1?

Usługa proinnowacyjna może być świadczona przez maksymalnie trzy IOB wybrane przez wnioskodawcę przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie. Zakładana do realizacji w projekcie usługa musi być świadczona przez akredytowane IOB albo IOB zgłoszone do akredytacji. Akredytacja IOB powinna dotyczyć zakresu usług wskazanych przez wnioskodawcę we wniosku o dofinansowanie. Zgłoszenie IOB do akredytacji w zakresie usług wskazanych przez wnioskodawcę we wniosku o dofinansowanie musi nastąpić nie później niż w dniu złożenia wniosku o dofinansowanie. IOB wskazana przez wnioskodawcę we wniosku o dofinansowanie musi zostać akredytowana w zakresie usług wskazanych przez wnioskodawcę we wniosku o dofinansowanie przed podpisaniem (zawarciem) umowy o dofinansowanie projektu. Przed złożeniem wniosku o dofinansowanie wnioskodawca musi dokonać wyboru wykonawcy usługi proinnowacyjnej, ustalić z wybranym wykonawcą zakres prac i sposób realizacji usługi. Jeżeli przed złożeniem wniosku o dofinansowanie zawarta zostanie umowa warunkowa na realizację usługi proinnowacyjnej przez IOB musi ona zawierać warunek zawieszający dotyczący złożenia wniosku o dofinansowanie lub uzyskania dofinansowania na realizację projektu. Ponadto musi zawierać zobowiązanie do realizacji tej usługi w okresie realizacji projektu oraz zgodnie z zakresem usługi oferowanej przez IOB w ramach systemu akredytacji. Umowa z wykonawcą usługi powinna zawierać co najmniej szczegółowe określenie przedmiotu usługi wraz ze wskazaniem kwoty wynagrodzenia za realizację poszczególnych zadań i etapów realizacji projektu, a także informację o Programie Operacyjnym Inteligentny Rozwój 2014-2020 oraz poddziałaniu 2.3.1 Proinnowacyjne usługi IOB dla MŚP, w ramach którego udzielane jest dofinansowanie na realizację usługi. Przedmiot usługi zleconej do realizacji powinien zostać opisany w umowie z wykonawcą w sposób wyczerpujący i tożsamy z opisem projektu przedstawionym we wniosku o dofinansowanie. Wybór ofert powinien zatem zostać dokonany w oparciu o zakres pól dotyczących opisu projektu zawartych we wzorze wniosku. Na etapie oceny projektu weryfikacji podlegać będzie kwalifikowalność wykonawcy usługi tj. IOB wskazanej przez wnioskodawcę we wniosku o dofinansowanie. W ramach oceny kwalifikowalności wydatków przewidzianych w projekcie weryfikacji polegać będzie zgodność zakresu akredytacji i rodzaju usług wskazanych przez wnioskodawcę we wniosku o dofinansowanie. Weryfikacja będzie dokonywana w oparciu o informacje zawarte w fiszce oferty usług proinnowacyjnych danej IOB. Fiszki oferty usług proinnowacyjnych akredytowanych IOB znajdują się na stronie internetowej Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii (<http://www.mpit.gov.pl/strony/aktualnosci/akredytowane-osrodki-innowacji-w-bazie-uslug-rozwojowych/>).

Jaki rodzaj pomocy stanowi dofinansowanie?

Dofinansowanie stanowi: 1) pomoc dla MŚP na wspieranie innowacyjności na usługi doradcze w zakresie innowacji i na usługi wsparcia innowacji, udzielaną zgodnie z przepisami § 30 pkt 2 oraz § 31 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 10 lipca 2015 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020; 2) regionalną pomoc inwestycyjną dla MŚP, udzielaną zgodnie z przepisami § 10, § 11, § 12 oraz § 13 wyżej wskazanego rozporządzenia.

Jaka jest maksymalna intensywność dofinansowania?

Maksymalna intensywność dofinansowania dla usług doradczych w zakresie innowacji oraz usług wsparcia innowacji wynosi 70% kosztów kwalifikowalnych dla przedsiębiorców, dla których całkowita kwota pomocy na usługi proinnowacyjne nie przekracza 200 tys. euro w dowolnym trzyletnim okresie

i 50% kosztów kwalifikowalnych dla pozostałych przedsiębiorców. Maksymalna intensywność dofinansowania w zakresie inwestycji początkowej objętej regionalną pomocą inwestycyjną określona została w § 3 i § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2014 r. w sprawie ustalenia mapy pomocy regionalnej na lata 2014-2020, czyli do 700 tys. zł (zgodnie z mapą pomocy regionalnej, maksymalnie do 70%, w zależności od województwa oraz statusu przedsiębiorstwa).

Na co można przeznaczyć dofinansowanie?

Dofinansowanie mogą otrzymać projekty dotyczące zakupu następujących rodzajów usług proinnowacyjnych świadczonych przez IOB wspierających wdrożenie innowacji produktowej lub procesowej o charakterze technologicznym w przedsiębiorstwie wnioskodawcy: 1) usług doradczych w zakresie innowacji w rozumieniu art. 2 pkt 94 rozporządzenia KE nr 651/2014 oznaczających doradztwo, pomoc i szkolenia w zakresie transferu wiedzy, nabywania i ochrony wartości niematerialnych i prawnych oraz korzystania z nich, korzystania z norm i regulacji, w których są one osadzone, albo 2) usług doradczych w zakresie innowacji, o których mowa w pkt 1 oraz usług wsparcia innowacji w rozumieniu art. 2 pkt 95 rozporządzenia KE nr 651/2014 oznaczających udostępnienie przestrzeni biurowej, banków danych, zasobów bibliotecznych, badań rynku, laboratoriów, znakowanie, testowanie i certyfikację jakości w celu opracowania bardziej efektywnych produktów, procesów i usług. Dofinansowanie mogą otrzymać dodatkowo projekty dotyczące realizacji następujących form inwestycji początkowej związanej z wdrożeniem innowacji technologicznej: 1) inwestycja w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane z założeniem nowego zakładu; 2) inwestycja w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane ze zwiększeniem zdolności produkcyjnej istniejącego zakładu; 3) inwestycja w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane z dywersyfikacją produkcji zakładu poprzez wprowadzenie produktów uprzednio nieprodukowanych w zakładzie; 4) inwestycja w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane z zasadniczą zmianą dotyczącą procesu produkcyjnego istniejącego zakładu, przy czym w przypadku, gdy projekt dotyczy wdrożenia jedynie innowacji produktowej, dopuszczalnymi formami inwestycji początkowej są tylko inwestycja w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane z założeniem nowego zakładu oraz inwestycja w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane z dywersyfikacją produkcji zakładu poprzez wprowadzenie produktów uprzednio nieprodukowanych w zakładzie.

Czy miejsce realizacji projektu musi być takie samo jak adres siedziby firmy?

Główne miejsce realizacji projektu odpowiada części projektu dotyczącej usług proinnowacyjnych i jest tożsame: - w przypadku osób prawnych - z adresem siedziby lub siedziby oddziału wnioskodawcy. - w przypadku osób fizycznych - z jednym z adresów miejsca wykonywania działalności gospodarczej, zgodnie z informacjami zawartymi w CEIDG. Wypełniając we wniosku adres siedziby/miejsca zamieszkania wnioskodawcy należy wpisać adres siedziby wnioskodawcy zgodny z dokumentem rejestrowym, a w przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą adres zamieszkania. W przypadku, gdy wnioskodawcą jest oddział spółki należy podać adres siedziby oddziału wnioskodawcy zgodny z dokumentem rejestrowym. Należy mieć na uwadze, iż kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach konkursu jest podzielona ze względu na zlokalizowanie projektów. W związku z tym adres głównego miejsca realizacji projektu decyduje o tym z jakiej części alokacji może zostać dofinansowany projekt. W przypadku, gdy innowacja będzie wdrażana (np. prowadzone będą prace inwestycyjne) w innej lokalizacji niż wskazane główne miejsce realizacji projektu, należy wypełnić pola odnoszące się do pozycji „pozostałe miejsca realizacji projektu” poprzez podanie danych co najmniej dotyczących województwa, powiatu, gminy, podregionu (NUTS 3). Pola „pozostałe miejsca realizacji projektu” powinny być powielane zależnie od liczby miejsc, w których wdrażana będzie innowacja np. w sytuacji, kiedy charakter wdrożenia będzie wymagał instalowania lub umieszczania elementów inwestycji w różnych miejscach prowadzonej działalności (gminach, powiatach, województwach). W przypadku wdrożeń polegających na zakupie

mobilnych środków trwałych jako miejsce realizacji projektu uznaje się lokalizację siedziby lub zakładu/oddziału wnioskodawcy, w której środek został zaewidencjonowany i przekazany do użytkownika. Innowacja, której dotyczy dofinansowywana usługa proinnowacyjna musi zostać wdrożona przez wnioskodawcę na terenie RP. Jeżeli w ramach projektu jako kwalifikowalne przewidziane zostaną wydatki inwestycyjne związane z wdrożeniem innowacji technologicznej objęte regionalną pomocą inwestycyjną, maksymalna intensywność dofinansowania dla tych wydatków zostanie określona zgodnie z poziomem dofinansowania właściwym dla miejsca wdrażania innowacji. Poziom dofinansowania zostanie ustalony na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2014 r. w sprawie ustalenia mapy pomocy regionalnej na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 878). W przypadku wdrożeń realizowanych w kilku miejscach objętych różnym poziomem dofinansowania, maksymalną wysokością dopuszczalnej pomocy dla ww. wydatków będzie pułap określony dla tego miejsca realizacji projektu, w którym jest on najniższy.

Kto może uzyskać dofinansowanie?

O dofinansowanie może się ubiegać mikro, mały bądź średni przedsiębiorca, prowadzący działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej potwierdzoną wpisem do odpowiedniego rejestru (Krajowego Rejestru Sądowego lub Centralnej Ewidencji i Informacji Działalności Gospodarczej).

Czy limit pomocy de minimis w wysokości 200 tys. EUR obowiązuje dla podmiotu czy łącznie dla grupy firm: powiązanych, partnerskich?

Rozporządzenie Komisji 1407/2013/UE w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis wprowadza pojęcie jednego przedsiębiorstwa, do którego zastosowanie ma jeden limit pomocy de minimis. W orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii (np. sprawa C-382/99) wielokrotnie podkreślano, że podmioty o złożonej strukturze, na które składa się wiele powiązanych ze sobą jednostek o odrębnej osobowości prawnej, należy traktować jako jednolity organizm gospodarczy, do którego zastosowanie ma jeden limit pomocy de minimis. W przypadku podmiotów powiązanych istnieje jeden limit pomocy de minimis - 200 tys. euro w ciągu bieżącego roku podatkowego i dwóch poprzedzających go lat (100 tys. euro - sektor drogowego transportu towarów). Rodzaje powiązań Za jedno przedsiębiorstwo należy uznać wszystkie podmioty pozostające ze sobą w jednej z następujących relacji:

- jedno przedsiębiorstwo posiada w drugim przedsiębiorstwie większość praw głosu akcjonariuszy lub udziałowców,
- jedno przedsiębiorstwo ma prawo wyznaczać lub odwołać większość członków organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego innego przedsiębiorstwa,
- jedno przedsiębiorstwo ma prawo wywierać dominujący wpływ na inne przedsiębiorstwo zgodnie z umową zawartą z tym przedsiębiorstwem lub postanowieniami w jego akcie założycielskim lub umowie spółki,
- jedno przedsiębiorstwo, które jest akcjonariuszem lub udziałowcem innego przedsiębiorstwa, samodzielnie kontroluje, zgodnie z porozumieniem z innymi akcjonariuszami lub udziałowcami tego przedsiębiorstwa, większość praw głosu akcjonariuszy lub udziałowców tego przedsiębiorstwa,
- przedsiębiorstwo pozostaje w jakimkolwiek ze stosunków opisanych w powyższych odnośnikach poprzez jedno inne przedsiębiorstwo lub kilka innych przedsiębiorstw.

Wszystkie wskazane relacje łączy jeden wspólny mianownik, mianowicie za podmioty powiązane należy uznać takie, z których jeden może wywierać na drugi dominujący wpływ. Nie ma przy tym znaczenia, czy jednostką dominującą jest podmiot będący wnioskodawcą czy też inny przedsiębiorca, gdyż zależności te należy rozpatrywać obustronnie. Powiązaniem jest bowiem nie tylko wnioskodawca posiadający dominujący wpływ na inne

przedsiębiorstwo, ale również taki, na którego dominujący wpływ wywiera inny podmiot gospodarczy.

W rozdziale 8 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 10 lipca 2015 r. w sprawie udzielania przez PARP pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014 – 2020 w paragrafie 30 znajdują się informacje iż do kosztów kwalifikowalnych w ramach pomocy dla MŚP na wspieranie innowacyjności zalicza się koszty: 1) uzyskania, walidacji i obrony patentów i innych wartości niematerialnych i prawnych; 2) usług doradczych w zakresie innowacji i usług wsparcia innowacji; 3) koszty oddelegowania wysoko wykwalifikowanego personelu przedsiębiorcy innego niż MŚP, który to personel zajmuje się działalnością badawczą, rozwojową i innowacyjną na nowo utworzonych u beneficjenta stanowiskach i nie zastępuje innego personelu. § 31. 1. Intensywność pomocy dla MŚP na wspieranie innowacyjności nie przekracza 50% kosztów kwalifikowalnych. 2. W przypadku usług, o których mowa w § 30 pkt 2, intensywność pomocy może być zwiększona do 85% kosztów kwalifikowalnych, z zastrzeżeniem że całkowita kwota pomocy na te usługi nie przekracza 200 000 euro dla jednego przedsiębiorcy w dowolnym trzyletnim okresie.

Produkcja będzie dotyczyła alkoholu. Sama linia mieści się w KIS, jednak czy ma znaczenie, co będziemy produkować, i że jest to produkt alkoholowy?

Zgodnie z kryterium obligatoryjnym: projekt nie dotyczy rodzajów działalności wykluczonych z możliwości uzyskania pomocy finansowej, o których mowa w: § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 10 lipca 2015 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020, a który mówi iż pomoc finansowa nie może być udzielona na działalność w zakresie: 1) wytwarzania, przetwórstwa lub wprowadzania do obrotu tytoniu i wyrobów tytoniowych; 2) produkcji lub wprowadzania do obrotu napojów alkoholowych; 3) produkcji lub wprowadzania do obrotu treści pornograficznych; 4) obrotu materiałami wybuchowymi, bronią i amunicją; 5) gier losowych, zakładów wzajemnych, gier na automatach i gier na automatach o niskich wygranych; 6) produkcji lub wprowadzania do obrotu środków odurzających, substancji psychotropowych lub prekursorów. W związku z powyższym zapisem, Państwa projekt nie spełni kryterium obligatoryjnego i zostanie odrzucony podczas oceny.

Projekt będzie realizowany na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Czy podmiot prowadzący działalność gospodarczą, którego siedziba znajduje się w woj. mazowieckim, a oddział w warmińsko-mazurskim może aplikować do tego działania?

Zgodnie z Instrukcją wypełniania wniosku znajduje się informacja, iż ze względu na charakter i cel poddziałania główne miejsce realizacji projektu odpowiada części projektu dotyczącej usług proinnowacyjnych i jest tożsame: - w przypadku osób prawnych - z adresem siedziby lub siedziby oddziału wnioskodawcy określonym w pkt. II WNIOSKODAWCA - INFORMACJE OGÓLNE - Adres siedziby/miejsca zamieszkania wnioskodawcy. Natomiast oddział przedsiębiorcy może być wnioskodawcą w przypadku, kiedy adres siedziby tego przedsiębiorcy nie znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Z powyższych informacji wynika, iż nie ma możliwości ubiegania się o dofinansowanie w ramach poddziałania 2.3.1.

Czy realizacja projektu może rozpocząć się dopiero w połowie 2020 roku? Wniosek będzie składany w naborze do 31.07.2018. Harmonogram projektu zakłada rozpoczęcie prac projektowych

od połowy 2020 r. i ich zakończenie przed połową 2023 r.

Dokumentacja wskazuje datę rozpoczęcia projektu najwcześniej dzień po złożeniu wniosku o dofinansowanie. Faktycznie brak jest konkretnej daty, w której musi nastąpić rozpoczęcie realizacji projektu. Proszę natomiast wziąć pod uwagę iż Komisja Oceny Projektów może uznać na niezasadne wstrzymanie środków na dofinansowanie przez dwa lata od podpisania umowy, oraz fakt, że w tak odległym terminie trudno jest przewidzieć czy Państwa projekt nadal będzie innowacyjny i czy będzie się wpisywał w zakres poddziałania. Polecam zapoznanie się z kryteriami oceny projektów, dotyczących tego czy Państwa projekt będzie nadal zgodny z zakresem poddziałania i czy produkt nadal będzie innowacyjny: weryfikacji podlega, czy projekt jest zgodny z zakresem poddziałania, zostanie zrealizowany w określonym czasie oraz miejscu, a założone do realizacji cele są uzasadnione i racjonalne. Tak długie odroczenie rozpoczęcia realizacji projektu będzie oceniane przez KOP na podstawie informacji zawartych w dokumentacji aplikacyjnej. Projekt jest zgodny z zakresem poddziałania, jeżeli dotyczy zakupu usługi proinnowacyjnej: 1. obejmującej komponenty usług proinnowacyjnych określone w Regulaminie Konkursu; 2. która jest związana z wdrożeniem innowacji technologicznej, tj. szczególnego rodzaju innowacji produktowej lub procesowej w przedsiębiorstwie Wnioskodawcy; 3. która jest uzasadniona z punktu widzenia planów rozwojowych Wnioskodawcy. Zakup usługi proinnowacyjnej ma na celu wsparcie procesu wdrażania innowacji technologicznej, tj. jego ułatwienie, przyspieszenie lub ulepszenie. Usługa będąca przedmiotem projektu musi zatem przyczyniać się do skutecznego wdrożenia innowacji, a jej zakres musi być uzasadniony z punktu widzenia tego wdrożenia oraz rodzaju innowacji. Wdrożenie innowacji musi być uzasadnione z punktu widzenia działalności i rozwoju Wnioskodawcy, tj. np. mieć związek z planami rozwojowymi przedsiębiorstwa, stwarzać możliwość poszerzenia rynków zbytu i oferty, przyczynić się do zwiększenia przychodów przedsiębiorstwa, zwiększać konkurencyjność oferty produktowej Wnioskodawcy, stwarzać możliwość realizacji innych innowacyjnych projektów lub przyczyniać się do usprawnienia działania przedsiębiorstwa oraz poprawy jakości procesów w tym przedsiębiorstwie. W ramach poddziałania wsparcie będzie udzielane na (komponent obligatoryjny projektu): - zakup usługi doradczej w zakresie innowacji albo - zakup usługi doradczej w zakresie innowacji i usługi wsparcia innowacji, zgodnie z definicją zawartą w Rozporządzeniu Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, gdzie: - usługi doradcze w zakresie innowacji – oznaczają doradztwo, pomoc i szkolenia w zakresie transferu wiedzy, nabywania i ochrony wartości niematerialnych i prawnych oraz korzystania z nich, korzystania z norm i regulacji, w których są one osadzone; - usługi wsparcia innowacji – oznaczają udostępnienie przestrzeni biurowej, banków danych, zasobów bibliotecznych, badań rynku, laboratoriów, znakowanie, testowanie i certyfikację jakości w celu opracowania bardziej efektywnych produktów procesów i usług. Dodatkowo wsparcie może obejmować realizację inwestycji początkowej związanej z wdrożeniem innowacji technologicznej, której dotyczy usługa proinnowacyjna (komponent fakultatywny projektu). Rezultatem realizacji projektu musi być wdrożenie innowacji technologicznej rozumianej jako innowacja produktowa lub procesowa opracowana na podstawie lub z wykorzystaniem technologii. Innowacja technologiczna musi dotyczyć wprowadzenia na rynek lub faktycznego wykorzystania w działalności Wnioskodawcy: - produktu lub procesu nowego pod względem technologicznym lub - produktu lub procesu znacząco udoskonalonego technologicznie. W ramach projektu wykorzystywane mogą być następujące rodzaje technologii: - technologia objęta ochroną praw własności przemysłowej, - technologia w formie wyników prac rozwojowych lub badań przemysłowych, - technologia w formie nieopatentowanej wiedzy technicznej. Prace rozwojowe oraz badania przemysłowe rozumie się zgodnie z ustawą z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki. Przez innowację produktową rozumieć należy wprowadzenie na rynek przez dane przedsiębiorstwo nowego wyrobu lub usługi, lub znaczące ulepszenie oferowanych uprzednio wyrobów lub usług w odniesieniu do ich charakterystyk lub przeznaczenia. Ulepszenie może dotyczyć charakterystyk technicznych, komponentów, materiałów, wbudowanego oprogramowania oraz innych cech funkcjonalnych. Przez innowację procesową rozumieć należy wdrożenie nowej lub znacząco udoskonalonej metody produkcji lub dostawy (w tym zmiany w zakresie technologii, urządzeń oraz/lub oprogramowania). Do innowacji w obrębie procesów zalicza się też nowe lub znacząco udoskonalone metody tworzenia i świadczenia usług. Ponadto aby projekt mógł być uznany

za zgodny z zakresem poddziałania musi zostać zrealizowany w określonym czasie i miejscu. Poprzez okres realizacji projektu rozumie się czas niezbędny na realizację zakresu rzeczowo-finansowego projektu (zarówno w części dotyczącej usług proinnowacyjnych tj. usług doradczych w zakresie innowacji oraz usług wsparcia innowacji, jak i części dotyczącej realizacji inwestycji początkowej) oraz wdrożenie innowacji, której dotyczy projekt. Przez wdrożenie innowacji należy rozumieć sytuację, gdy: nowy lub ulepszony produkt (wyrób lub usługa) został wprowadzony przez Wnioskodawcę na rynek, lub nowe procesy są faktycznie wykorzystywane w działalności Wnioskodawcy.

Czy zlecenie przez IOB usługi rzeczownika patentowego w ramach usługi doradztwa w zarządzaniu własnością intelektualną będzie oznaczało zabronione podzlecenie i wiązać się będzie z niekwalifikowalnością takiego wydatku?

Usługi mogą być świadczone wyłącznie przez osoby wskazane w fiszce usług proinnowacyjnych. IOB starając się o akredytację w zakresie wybranych kategorii usług udowadnia, iż posiada odpowiednie doświadczenie oraz potencjał do realizacji tychże usług. Niekwalifikowalne będą zlecenia świadczenia usługi osobom lub podmiotom trzecim.

Czy zlecenie przez IOB badań rynku zewnętrznemu podmiotowi i wykorzystanie ich wyników do świadczenia części usługi na rzecz beneficjenta w ramach usługi udostępniania banków danych, zasobów bibliotecznych, badań rynku będzie oznaczało zabronione podzlecenie i wiązać się będzie z niekwalifikowalnością takiego wydatku?

Usługi mogą być świadczone wyłącznie przez osoby wskazane w fiszce usług proinnowacyjnych. IOB starając się o akredytację w zakresie wybranych kategorii usług udowadnia, iż posiada odpowiednie doświadczenie oraz potencjał do realizacji tychże usług. Niekwalifikowalne będą zlecenia świadczenia usługi osobom lub podmiotom trzecim.

Czy IOB może posiłkować się do realizacji usług doradczych, dla których posiada akredytację, z ekspertów zewnętrznych, którzy nie są imiennie wskazani w fiszce oferty usług proinnowacyjnych danej IOB?

Zgodnie z zapisami dokumentacji akredytacji Ośrodków Innowacji, IOB musi współpracować z ekspertami na podstawie umów cywilno-prawnych. Ośrodek Innowacji nie może przedstawić umów o współpracy zawartych z innymi podmiotami niż osoby fizyczne. Eksperti Ci muszą zostać wykazani w fiskach usług proinnowacyjnych. Tylko takie osoby mogą realizować usługi w ramach poddziałania 2.3.1.

Czy w ramach modułu doradczego istnieje możliwość zakupu usług doradczych polegających na narysowaniu maszyny w programie AUTOCAD, budowie prototypu maszyny i jego przetestowaniu?

Usługi związane z wykonaniem prototypu służącego do przeprowadzenia testów nie są objęte dofinansowaniem. Wydatki związane z przygotowaniem prototypu ponoszone są przez

przedsiębiorcę w ramach etapów wdrożenia innowacji i wykazane w pkt XII wniosku o dofinansowanie. Przygotowanie prototypu maszyny lub linii produkcyjnej nie stanowi usług doradczych, o których mowa w §5 pkt. 7 ust. 10) Regulaminu Konkursu. Jednocześnie przedsiębiorca ma możliwość skorzystania z usług wsparcia polegających na testowaniu zaplanowanego rozwiązania. Usługi wsparcia są kosztami kwalifikowalnymi, których wysokość nie może przekroczyć 40% łącznej wartości kosztów kwalifikowalnych usług proinnowacyjnych, tj. usług doradczych oraz usług wsparcia. Jeżeli wykonanie prototypowej maszyny bądź linii produkcyjnej będzie służyło nie tylko celom testowym, ale będzie stanowiło również element końcowego wdrożenia docelowej innowacji produktowej/procesowej to ten wydatek może zostać potraktowany jako koszt kwalifikowalny zgodny z paragrafem 5, ust. 9, pkt 3 Regulaminu konkursu - w zakresie inwestycji początkowej objętej regionalną pomocą inwestycyjną zalicza się koszty: nabycia albo wytworzenia środków trwałych innych niż grunty oraz nieruchomości. Dodatkowo należy pamiętać, że w kryterium weryfikacji podlega, czy wydatki planowane do poniesienia w ramach projektu i przewidziane do objęcia wsparciem są uzasadnione i racjonalne w stosunku do zaplanowanych przez Wnioskodawcę działań i celów projektu oraz celów określonych dla poddziałania. Przez „uzasadnione” należy rozumieć, iż są potrzebne i bezpośrednio związane z realizacją działań uznanych za kwalifikowane i zaplanowanych w projekcie. Wnioskodawca jest zobowiązany wykazać w dokumentacji aplikacyjnej konieczność poniesienia każdego wydatku i jego związek z planowanym przedsięwzięciem. Przez „racjonalne” należy rozumieć, iż ich wysokość musi być dostosowana do zakresu zaplanowanych czynności. Nie mogą być zawyżone ani zaniżone. Wnioskodawca jest zobowiązany do przedstawienia w dokumentacji aplikacyjnej sposobu przeprowadzenia szacowania wartości wydatków oraz wskazania źródeł danych, na podstawie których określono kwoty poszczególnych wydatków. Kwoty wydatków muszą być zgodne z limitami określonymi w Regulaminie konkursu (jeśli treść Regulaminu konkursu nakłada limity kwotowe lub procentowe dotyczące określonych rodzajów wydatków kwalifikowalnych). Jeśli kwoty wydatków przekraczają ww. limity kryterium uznaje się za niespełnione. Sprawdzeniu podlega także, czy wydatki są właściwie przyporządkowane do odpowiednich kategorii. Dodatkowo w przypadku wydatków kwalifikowalnych związanych z usługami doradczymi w zakresie innowacji oraz usługami wsparcia innowacji weryfikowana jest zgodność zakresu usług wskazanych przez Wnioskodawcę we wniosku o dofinansowanie z zakresem akredytacji wybranej Instytucji Otoczenia Biznesu. Jako kwalifikowalne w ramach projektu mogą być uznane jedynie wydatki związane z usługami, których zakres jest zgodny z zakresem akredytacji przyznanej danej IOB albo ze zgłoszonym zakresem akredytacji, w przypadku kiedy w dniu złożenia Wniosku o dofinansowanie akredytacja nie została jeszcze danej IOB przyznana. Za kwalifikowalne mogą zostać uznane wydatki związane z wdrażaniem innowacji technologicznej. Wdrożenie innowacji organizacyjnej lub marketingowej nie podlega dofinansowaniu. W kryterium ocenie podlega także relacja wartości kosztów kwalifikowalnych usługi proinnowacyjnej w odniesieniu do całkowitej wysokości wydatków niezbędnych do poniesienia w celu wdrożenia innowacji stanowiącej przedmiot usługi, nieuwzględniających wartości usługi proinnowacyjnej, objętej dofinansowaniem. Przez „niezbędne” należy rozumieć, iż są to wydatki konieczne do poniesienia w celu wdrożenia innowacji i bezpośrednio związane z wdrożeniem. Wnioskodawca jest zobowiązany przedstawić w dokumentacji aplikacyjnej uzasadnienie konieczności poniesienia poszczególnych wydatków, ich planowanej wysokości oraz ich związek z wdrażaną innowacją. Dopuszcza się dokonywanie przez Komisję Oceny Projektów korekty wydatków wskazanych przez Wnioskodawcę jako kwalifikowalne w ramach projektu, w tym korekt mających na celu dostosowanie wydatków do limitów określonych w Regulaminie konkursu, o ile łączna wartość korekt nie przekracza progu procentowego określonego w Regulaminie Konkursu. W przypadku, gdy dokonanie korekty spowodowałoby przekroczenie progu procentowego określonego w Regulaminie Konkursu albo, gdy Wnioskodawca nie wyrazi we wskazanym terminie zgody na dokonanie rekomendowanej korekty, kryterium uznaje się za niespełnione. W przypadku projektów, które zostaną uznane za niezgodne z zakresem i celem poddziałania, wszystkie zaplanowane wydatki zostaną uznane za niekwalifikowalne.

Czy we wniosku o dofinansowanie, należy wskazać wyliczenia stopnia zużycia zakupowanego sprzętu w przeciągu 3 lat od zakupu, czy też należy wykazać koszty amortyzacji sprzętu z

poprzedzających trzech lat obrotowych, który będzie podlegał wymianie w ramach projektu?

W związku z tym, że pomoc na zasadniczą zmianę procesu produkcji może zostać udzielona pod warunkiem, że koszty kwalifikowalne przekraczać będą koszty amortyzacji aktywów związanych z działalnością podlegającą modernizacji w ciągu poprzedzających trzech lat obrotowych, należy podać dane liczbowe i informacje niezbędne do zweryfikowania, czy powyższy warunek jest spełniony. Należy obliczyć koszty amortyzacji w ciągu poprzedzających trzech lat obrotowych dotyczące aktywów związanych z działalnością, która będzie podlegać modernizacji. Koszty zaplanowane w projekcie będą mogły zostać uznane za kwalifikowane o ile są wyższe niż ww. koszty amortyzacji aktywów, związanych z modernizowaną działalnością we wskazanym okresie. Przykładowym dokumentem, na podstawie którego możliwe jest pozyskanie takich informacji jest ewidencja środków trwałych, tabele amortyzacyjne środków trwałych, bądź wydruk z konta dla amortyzacji środków trwałych. Na moment ubiegania się o dofinansowanie w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej Wnioskodawca nie musi dołączać powyższych dokumentów, jednakże powinien być przygotowany do okazania ich w okresie realizacji projektu.

Czy w ramach kosztów kwalifikowanych - doradztwo i pomoc w opracowaniu i przeprowadzeniu pilotażowego wdrożenia innowacji - można sfinansować wykonanie prototypowej maszyny bądź linii produkcyjnej służącej do przeprowadzenia testów na możliwość wdrożenia i uzyskania zamierzonych efektów innowacji technologicznej i produktowej?

Usługi związane z wykonaniem prototypu służącego do przeprowadzenia testów nie są objęte dofinansowaniem. Wydatki związane z przygotowaniem prototypu ponoszone są przez przedsiębiorcę w ramach etapów wdrożenia innowacji i wykazane w pkt XII wniosku o dofinansowanie. Przygotowanie prototypu maszyny lub linii produkcyjnej nie stanowi usług doradczych, o których mowa w §5 pkt. 7 ust. 10) Regulaminu Konkursu. Jednocześnie przedsiębiorca ma możliwość skorzystania z usług wsparcia polegających na testowaniu zaplanowanego rozwiązania. Usługi wsparcia są kosztami kwalifikowalnymi, których wysokość nie może przekroczyć 40% łącznej wartości kosztów kwalifikowalnych usług proinnowacyjnych, tj. usług doradczych oraz usług wsparcia. Jeżeli wykonanie prototypowej maszyny bądź linii produkcyjnej będzie służyło nie tylko celom testowym, ale będzie stanowiło również element końcowego wdrożenia docelowej innowacji produktowej/procesowej to ten wydatek może zostać potraktowany jako koszt kwalifikowalny zgodnie z paragrafem 5, ust. 9, pkt 3 Regulaminu konkursu - w zakresie inwestycji początkowej objętej regionalną pomocą inwestycyjną zalicza się koszty: nabycia albo wytworzenia środków trwałych innych niż grunty oraz nieruchomości. Dodatkowo należy pamiętać, że w kryterium weryfikacji podlega, czy wydatki planowane do poniesienia w ramach projektu i przewidziane do objęcia wsparciem są uzasadnione i racjonalne w stosunku do zaplanowanych przez Wnioskodawcę działań i celów projektu oraz celów określonych dla poddziałania.

Czy Wnioskodawca na moment złożenia wniosku o dofinansowanie musi posiadać technologię? Czy w ramach tego konkursu możliwym jest zakup technologii?

Składając wniosek o dofinansowanie przedsiębiorca nie musi posiadać technologii, która jest mu niezbędna do wdrożenia innowacji. Przedsiębiorca musi posiadać pomysł dotyczący innowacji charakterze technologicznym, którą zamierza wdrożyć. W ramach usług proinnowacyjnych wybrany doradca może pomóc wnioskodawcy w wyborze rozwiązań technologicznych, czy w poszukiwaniu i nawiązaniu kontaktu z dostawcą takiej technologii. W ramach realizacji inwestycji początkowej

możliwy jest zakup technologii (w ramach kategorii kosztów, które mogą zostać uznane za kwalifikowalne wymienionych w § 5 ust. 9 Regulaminu konkursu), która będzie następnie udoskonalana w ramach projektu, celem wdrożenia innowacji produktowej lub procesowej w przedsiębiorstwie.

Co oznacza „dostawa technologii”? Czy jest to związane z dostawcą maszyn, czy też chodzi właśnie o możliwość zakupu technologii, która jest w maszynach?

Obie odpowiedzi są prawidłowe. Kwalifikowalność wydatków zależy od specyfiki projektu, np. wdrażając innowację procesową w postaci nowej linii technologicznej, przedsiębiorca może chcieć zakupić całą maszynę do produkcji lub pewne rozwiązania technologiczne, które pozwolą znacząco wdrożyć nową lub udoskonić dotychczas stosowaną metodę produkcji. Usługi doradcze w obu przypadkach będą kwalifikowalne.

Czy usługi doradcze mogą świadczyć również specjaliści współpracujący z naszą instytucją (posiada akredytację), którzy nie są umieszczeni w fiszce. Osoby te współpracują z nami na podstawie porozumienia zawartego na czas nieokreślony.

Zakładana do realizacji we Wniosku o dofinansowanie usługa będzie świadczona przez akredytowane IOB albo będzie świadczona przez IOB zgłoszone do akredytacji. Zgłoszenie IOB do akredytacji powinno nastąpić nie później niż w dniu złożenia Wniosku o dofinansowanie. Natomiast przyznanie tej akredytacji IOB powinno nastąpić przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu. Wnioskodawca może wskazać maksymalnie 3 IOB akredytowane lub zgłoszone do akredytacji, świadczące usługę proinnowacyjną. Biorąc pod uwagę powyższe IOB może wykonywać usługi na rzecz Wnioskodawcy w zakresie w jakim uzyskał akredytację i zgodnym z fiszką. Proces akredytacji IOB prowadzony jest przez Ministerstwo Rozwoju (MR). Listy akredytowanych usługodawców są podane do publicznie dostępnej wiadomości – zamieszczone na stronie MR www.mr.gov.pl. Kryteria akredytacji dotyczą m.in. doświadczenia i potencjału kadrowego IOB w zakresie świadczenia usług proinnowacyjnych. Podwykonawstwo w tym zakresie jest niemożliwe ze względu na wymogi stawiane przez MR w celu uzyskania akredytacji.

Czy technologia może stanowić element zakupionych w ramach projektu środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych (np. zakupiona linia technologiczna wykorzystująca daną technologię wykorzystana do wytworzenia innowacyjnego produktu lub system wykorzystany do świadczenia innowacyjnej usługi)?

Podany przykład, np. zakupienie linii technologicznej wykorzystanej do wytworzenia innowacyjnego produktu, co do zasady może być zaliczane do kosztów kwalifikowalnych w ramach tego poddziałania. Należy pamiętać, że wydatki planowane do poniesienia w ramach projektu i przewidziane do objęcia wsparciem są uzasadnione i racjonalne w stosunku do zaplanowanych przez Wnioskodawcę działań i celów projektu oraz celów określonych dla poddziałania. Przez „uzasadnione” należy rozumieć, iż są potrzebne i bezpośrednio związane z realizacją działań uznanych za kwalifikowane i zaplanowanych w projekcie. Wnioskodawca jest zobowiązany wykazać w dokumentacji aplikacyjnej konieczność poniesienia każdego wydatku i jego związek z planowanym przedsięwzięciem. Przez „racjonalne” należy rozumieć, iż ich wysokość musi być dostosowana do zakresu zaplanowanych czynności. Nie mogą być zawyżone ani zaniżone. Wnioskodawca jest zobowiązany do przedstawienia w dokumentacji aplikacyjnej sposobu przeprowadzenia szacowania

wartości wydatków oraz wskazania źródeł danych, na podstawie których określono kwoty poszczególnych wydatków. Kwoty wydatków muszą być zgodne z limitami określonymi w Regulaminie konkursu (jeśli treść Regulaminu konkursu nakłada limity kwotowe lub procentowe dotyczące określonych rodzajów wydatków kwalifikowalnych). Jeśli kwoty wydatków przekraczają ww. limity kryterium uznaje się za niespełnione. Sprawdzeniu podlega także, czy wydatki są właściwie przyporządkowane do odpowiednich kategorii.

Jeżeli IOB ma akredytację w 3 różnych obszarach, a wniosek obejmuje zakup usług proinnowacyjnych od IOBu z jednego obszaru akredytowanego? Czy jest to właściwe?

W przypadku wydatków kwalifikowalnych związanych z usługami doradczymi w zakresie innowacji oraz usługami wsparcia innowacji weryfikowana jest zgodność zakresu usług wskazanych przez Wnioskodawcę we wniosku o dofinansowanie z zakresem akredytacji wybranej Instytucji Otoczenia Biznesu. Jako kwalifikowalne w ramach projektu mogą być uznane jedynie wydatki związane z usługami, których zakres jest zgodny z zakresem akredytacji przyznanej danej IOB albo ze zgłoszonym zakresem akredytacji, w przypadku kiedy w dniu złożenia Wniosku o dofinansowanie akredytacja nie została jeszcze danej IOB przyznana. Zatem Komisja weryfikować będzie czy wykazana przez Wnioskodawcę jednostka ma możliwość świadczenia usług w danym zakresie. Zakres akredytacji danego IOB może być szerszy od zakresu projektu wskazanego przez Wnioskodawcę.

Czy można złożyć dowolną ilość wniosków w naborze?

W poddziałaniu 2.3.1 Proinnowacyjne usługi IOB dla MŚP można złożyć więcej niż 1 wniosek w ramach konkursu, przy czym każdy z wniosków musi dotyczyć innego wdrożenia innowacji.

Czy w ramach usług wsparcia innowacji kwalifikowane są koszty certyfikacji jakości?

Zgodnie z §5 ust. 8 pkt 4 Regulaminu konkursu w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 Oś priorytetowa II: Wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R+I Działanie 2.3 Proinnowacyjne usługi dla przedsiębiorstw Poddziałanie 2.3.1 Proinnowacyjne usługi IOB dla MŚP Nr konkursu: 1 Rok: 2017 do kosztów kwalifikowalnych w zakresie usług wsparcia innowacji zalicza się koszty znakowania, testowania i certyfikacji jakości pod warunkiem, że zostały poniesione w celu opracowania bardziej efektywnych produktów, procesów i usług.

Czy w ramach doradztwa mogą powstawać pisemne opracowania, a jeżeli tak, to przy jakich typach doradztwa i czy takie zasady realizacji doradztwa - w formie pisemnych opracowań - są możliwe? Czy stworzenie 1 strony opracowania może być substytutem 1 godziny doradczej?

Opracowanie pisemne może stanowić efekt doradztwa. Co więcej, zaleca się by efekty pracy miały swoje potwierdzenie w publikacji. Dodatkowo dokumentacja nie wskazuje, by wykluczyć przedstawione przez Pana rozwiązanie wynagrodzenia- strona opracowania= godzina doradcza. Należy mieć na uwadze zasadność takiego działania, warunki cenowe, Wnioskodawca musi dokonać szacowania kosztu usługi doradczej i na jego podstawie przygotować tryb wyboru wykonawcy usługi. Jeśli w wyniku przeprowadzonego działania, okaże się, że taki rodzaj wynagrodzenia za usługę będzie spełniał kryteria, nie ma przeciwwskazań.

Podmiot realizował projekt w ramach POIG Działanie 3.1. Inicjowanie działalności innowacyjnej, w wyniku czego objął udziały w spółkach kapitałowych, zwanych dalej spółkami portfelowymi. Aktualnie część tych spółek zamierza starać się o dofinansowanie, w ramach działania POIR 2.3.1. Jest akredytowanym IOB-em. Czy nasze spółki portfelowe mogą wskazać podmiot jako IOB, któremu zlecą wykonanie usług doradczych objętym dofinansowaniem, uwzględniając, że jednym z wymagań działania POIG 3.1. było obostrzenie, że inwestor finansowy nie może mieć wpływu na bieżące zarządzanie spółką?

Przedsiębiorca dokonując wyboru IOB musi zachować warunki obowiązujące w dokumentacji, m.in.: te dotyczące powiązań. Tu należy stosować zasady określone w ustawie o utworzeniu PARP. Art. 6c. ustawy o PARP stanowi: 1. Podmiot, który ubiega się o udzielenie wsparcia przeznaczonego na zakup towarów lub usług lub otrzymał od Agencji takie wsparcie i nie jest zobowiązany do wyboru wykonawcy z zastosowaniem przepisów o zamówieniach publicznych, dokonuje wyboru wykonawcy z zachowaniem zasad przejrzystości i uczciwej konkurencji. 2. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, nie może dokonać zakupu towarów lub usług od podmiotów powiązanych z nim osobowo lub kapitałowo. Przez powiązania kapitałowe lub osobowe rozumie się wzajemne powiązania między podmiotem, o którym mowa w ust. 1, a wykonawcą, polegające na: 1) uczestniczeniu w spółce jako wspólnik spółki cywilnej lub spółki osobowej; 2) posiadaniu udziałów lub co najmniej 5% akcji; 3) pełnieniu funkcji członka organu nadzorczego lub zarządzającego, prokurenta, pełnomocnika; 4) pozostawaniu w takim stosunku prawnym lub faktycznym, który może budzić uzasadnione wątpliwości, co do bezstronności w wyborze wykonawcy, w szczególności pozostawanie w związku małżeńskim, w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia lub w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli. Zgodnie z dokumentacją konkursową nie ma możliwości wyboru IOB w przypadku istnienia powiązań.

Pomoc w procesie przygotowania lub przeprowadzenia negocjacji z dostawcą technologii, doradztwo w zakresie przygotowania umowy zakupu technologii. Czy w ramach tego wydatku kwalifikowane będą np. wykonane przez wybrany IOB usługi prawne związane z opracowaniem umowy z dostawcą technologii? • Doradztwo, pomoc i szkolenia w pełnym wdrożeniu innowacji. Czy w ramach tego wydatku kwalifikowane będzie np. stworzenie umów wielojęzycznych z dystrybutorami? • Opracowanie strategii marketingowej dla wyrobu lub usługi będącej przedmiotem wdrożenia innowacji. Czy w ramach tego wydatku można wymagać, oprócz stworzenia strategii, przeprowadzenia badania rynku docelowego, wykonanie analiz rynku, opracowanie katalogów produktów?

Zgodnie z zapisami § 5 ust 7 pkt 8) Regulaminu Konkursu, za kwalifikowane należy uznać także doradztwo związanej z przygotowaniem umowy zakupu technologii. Przygotowanie umów

wielojęzycznych z dystrybutorami innowacji produktowej jest działaniem kwalifikowanym w ramach projektu. Wskazane w zapytaniu takie elementy jak: przeprowadzenia badania rynku docelowego, wykonanie analiz rynku, opracowanie katalogów produktów mogą stanowić wydatek kwalifikowany pod warunkiem, iż stanowią część opracowywanego dokumentu strategii marketingowej.

Czy w ramach wytworzenia środka trwałego beneficjent musi to zrobić własnymi siłami, czy może zlecić na zewnątrz część prac, i czy wtedy na takie koszty musi postępować zgodnie z zasadą konkurencyjności?

Na bazie definicji kosztu wytworzenia nie można w sposób wyczerpujący określić zakresu kosztów składających się na wartość początkową środka trwałego wytworzonego we własnym zakresie. Koszt wytworzenia środków trwałych ustawa o rachunkowości definiuje jako ogół kosztów poniesionych przez jednostkę za okres budowy do dnia bilansowego lub przyjęcia środka trwałego do użytkowania. W interpretacji indywidualnej z 20 sierpnia 2014 r. nr ITPB4/423-57/14/AM Dyrektor Izby Skarbowej w Bydgoszczy wyjaśnił, że: "Ustawodawca obejmuje pojęciem kosztu wytworzenia środka trwałego wszelkie koszty, których poniesienie jest związane bezpośrednio z realizacją inwestycji. Oceniając dany wydatek pod kątem możliwości uznania go za element wartości początkowej wytwarzanego we własnym zakresie środka trwałego należy zatem badać, czy stanowi on element procesu wytwarzania tego składnika majątku podatnika. W szczególności, do wartości składających się na koszt wytworzenia środka trwałego należą: 1) wartość - w cenie nabycia - rzeczowych składników majątku zużytych do wytworzenia środków trwałych, tj. przede wszystkim materiałów, z których został wykonany środek trwały, 2) wartość - w cenie nabycia - wykorzystanych usług obcych zużytych do wytworzenia środków trwałych, tj. zarówno usług polegających na samym wytwarzaniu środka trwałego (tj. przede wszystkim jego budowie), jak i innych usług niezbędnych do wytworzenia i uczynienia tego składnika majątku zdatnym do użytkowania, 3) koszty wynagrodzeń wraz z pochodnymi, tj. przede wszystkim koszty wynagrodzeń dla pracowników zatrudnionych przy realizacji inwestycji". Do kosztu wytworzenia nie zalicza się natomiast kosztów ogólnych zarządu, kosztów sprzedaży oraz pozostałych kosztów operacyjnych i kosztów operacji finansowych, w szczególności odsetek od pożyczek (kredytów) i prowizji, z wyłączeniem odsetek i prowizji naliczonych do dnia przekazania środka trwałego do użytkowania. Ponadto, w świetle zapisów §12 umowy o dofinansowanie dla projektów realizowanych w ramach Poddziałania 2.3.1 Proinnowacyjne usługi IOB dla MŚP: Beneficjent zobowiązuje się do udzielania zamówienia w ramach projektu zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 oraz Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój, 2014-2020, w szczególności w zakresie: sposobu upublicznienia zapytania ofertowego i wyniku postępowania o udzielenie zamówienia, określenia warunków udziału w postępowaniu, sposobu opisu przedmiotu zamówienia, określenia kryteriów oceny ofert i terminu ich składania. W ppkt 6.5 Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 jest z kolei mowa, że: * dla zamówień o wartości szacunkowej przekraczającej 50 tys. zł netto Beneficjent powinien zastosować zasadę konkurencyjności, * dla zamówień, których wartość szacunkowa zawiera się w przedziale od 20 tys. zł do 50 tys. zł netto włącznie Beneficjent powinien przeprowadzić i udokumentować rozeznanie rynku. Ponadto, dla zamówień o wartości szacunkowej poniżej 20 tys. zł netto włącznie Beneficjent powinien zastosować tzw. tryb „rynkowości ceny”. Reasumując: a) w ramach wytworzenia środka trwałego Beneficjent może wykonać wszystkie prace własnymi siłami, jak również może zlecić część prac na zewnątrz - w każdym z tych przypadków mamy bowiem do czynienia z kosztami bezpośrednio związanymi z wytworzeniem danego środka trwałego. b) kryterium rozstrzygającym czy przy ponoszeniu wydatków Beneficjent jest zobowiązany zastosować zasadę konkurencyjności czy nie jest wartością szacunkową netto przedmiotu zamówienia - jeśli przekroczy ona 50 tys. zł netto wówczas w każdym przypadku Beneficjent jest zobowiązany do jej zastosowania. c) środki trwałe spełniające kryteria wymienione w art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości), tj. rzeczowe aktywa trwałe i

zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki, zgodnie z ww. ustawą dokumentuje się, celem przyjęcia do używania, poprzez sporządzenie dowodu księgowego przyjęcia środka trwałego do używania (OT). OT sporządza się także w przypadku wytworzenia środka trwałego we własnym zakresie. Dokument OT powinien wskazywać informacje o danym środku trwałym oraz obejmować wszystkie dane związane z tym środkiem trwałym, który zostaje wprowadzony do ewidencji (powinien zawierać elementy wymienione w art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości). Dokument OT będzie dla PARP podstawą rozliczenia w zakresie potwierdzenia poniesionych kosztów w danym wniosku o płatność.

Czy w ramach wytworzenia środka trwałego beneficjent może wytworzyć oprogramowanie?

Zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości przez wartości niematerialne i prawne rozumie się nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie użyteczności dłuższym niż rok. Ustawa wymienia tu w szczególności: 1. autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje, 2. prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych, 3. know-how, 4. nabytą wartość firmy oraz koszty zakończonych prac rozwojowych. Powyższa definicja z ustawy o rachunkowości prezentuje typowe i powszechne podejście, że oprogramowanie jest pozyskiwane przez nabycie, bądź to gotowego towaru „z półki” lub w sposób bardziej złożony – nabycia łącznie z wdrożeniem i dostosowaniem do specjalnych wymogów klienta. Oprogramowanie definiowane jak powyżej, uznane za wartość niematerialną i prawną, nie może być wytworzone jako środek trwały i tym samym jego wartość nie może być wliczana do wartości początkowej jakiegokolwiek środka trwałego wytworzonego przez Beneficjenta we własnym zakresie. Odnosząc się natomiast do art. 16g ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz analogicznie art. 22g ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych wartość początkową środków trwałych określa się najczęściej według ceny nabycia – w przypadku zakupu środka trwałego, oraz według kosztu wytworzenia – w przypadku wytworzenia środka trwałego we własnym zakresie. W świetle powyższego za koszt wytworzenia środka trwałego uważa się wartość, w cenie nabycia, zużytych do wytworzenia środków trwałych: rzeczowych składników majątku i wykorzystanych usług obcych, kosztów wynagrodzeń za prace wraz z pochodnymi i inne koszty dające się zaliczyć do wartości wytworzonych środków trwałych. Należy więc przyjąć, że w ramach wytworzenia środka trwałego Beneficjent może wytworzyć we własnym zakresie oprogramowanie, które jest dedykowane (przypisane) do pracy wyłącznie z danym środkiem trwałym, lub warunkuje w ogóle pracę na danym środku trwałym. Wydatek na takie oprogramowanie nie może być sklasyfikowany jako samodzielna wartość niematerialna i prawna, lecz jest wliczany do wartości początkowej środka trwałego. Przykładem takiego oprogramowania może być program sterujący pracą specjalistycznej maszyny, czy system umożliwiający pracę komputera. W powyższą definicję wpisuje się oprogramowanie zarządzające stacją ładowania pojazdów elektrycznych oraz obsługi rozliczeń, stanowiące element projektu Beneficjenta. Takim przypadkiem nie jest jednak zakup programu antywirusowego czy graficznego, które mogą być używane na dowolnym komputerze, a także zakup programu do zarządzania planem produkcji, który nie jest przypisany do konkretnego środka trwałego.

Jaka jest definicja "wdrożenia innowacji"? Czym powinno się kończyć takie wdrożenie?

Przez wdrożenie innowacji należy rozumieć sytuację, gdy: nowy lub ulepszony produkt (wyrób lub usługa) został wprowadzony przez Wnioskodawcę na rynek, lub nowe procesy są faktycznie wykorzystywane w działalności Wnioskodawcy. Jeśli równolegle Wnioskodawca wdroży innowację organizacyjną lub marketingową, która jest związana z wdrożeniem innowacji, stanowiącej przedmiot dofinansowanej usługi, taka dodatkowa innowacja jest uznana za wdrożoną w sytuacji, gdy nowe metody marketingowe lub organizacyjne są faktycznie wykorzystywane w działalności Wnioskodawcy.

Czy w ramach inwestycji początkowej można zakupić używane środki trwałe?

W ramach działania „Proinnowacyjne usługi IOB dla MŚP” istnieje możliwość zakupu używanych środków trwałych. Jednocześnie zgodnie z Instrukcją wypełniania wniosku: możliwy jest zakup używanych środków trwałych jeśli spełnione są wszystkie wymienione poniżej warunki: a) sprzedający środek trwały wystawił oświadczenie określające jego pochodzenie, b) sprzedający środek trwały potwierdził w oświadczeniu, że dany środek nie był w okresie poprzednich 7 lat (10 lat w przypadku nieruchomości) współfinansowany z pomocy UE lub w ramach dotacji z krajowych środków publicznych, c) cena zakupu używanego środka trwałego nie przekracza jego wartości rynkowej i jest niższa niż koszt podobnego nowego sprzętu.

Czy dopuszczalna jest sytuacja, że Wnioskodawca na własne ryzyko zacznie realizować projekt po złożeniu wniosku, ale jeszcze przed opublikowaniem listy projektów wybranych do dofinansowania, przy czym byłaby to współpraca z IOB oczekującą na przyznanie akredytacji (wniosek o akredytację złożony byłby oczywiście przed złożeniem wniosku o dofinansowanie)?

Jako kwalifikowalne w ramach projektu mogą być uznane jedynie wydatki związane z usługami, których zakres jest zgodny z zakresem akredytacji przyznanej danej IOB albo ze zgłoszonym zakresem akredytacji, w przypadku, kiedy w dniu złożenia Wniosku o dofinansowanie akredytacja nie została jeszcze danej IOB przyznana.

Co to są ponownie wykorzystywane aktywa? Jak je zidentyfikować?

Zgodnie z wyjaśnieniami Komisji Europejskiej znajdującymi (punkt 78 i 79) pod pojęciem ponownie wykorzystywanych aktywów należy rozumieć aktywa (np. budynki) wykorzystywane w ramach dotychczasowej działalności (dotychczasowej produkcji wnioskodawcy), które będą jednocześnie wykorzystywane (w całości lub części) w ramach projektu (tj. przy wytwarzaniu nowych produktów uprzednio nieprodukowanych w zakładzie, których dotyczy realizowany projekt). Jeśli aktywa wykorzystywane w ramach dotychczasowej działalności będą częściowo używane w ramach projektu, wartość księgową ponownie wykorzystywanych aktywów należy liczyć proporcjonalnie do stopnia ich wykorzystania w projekcie. Natomiast wartość księgową ponownie wykorzystywanych aktywów odnosi się do księgowej wartości netto, tj. kosztu nabycia aktywów minus amortyzacja. Należy pamiętać, że inwestycja początkowa w formie dywersyfikacji produkcji występuje jedynie w przypadku projektów dotyczących wprowadzenia produktów uprzednio nieprodukowanych w zakładzie. Inwestycja dotycząca produkcji nowego produktu w kontekście dywersyfikacji dotychczasowej produkcji nie stanowi zatem zwiększenia zdolności produkcyjnej istniejącego zakładu, ale wykreowania nowej zdolności produkcyjnej dla nowego produktu.

Jak definiowane są aktywa związane z działalnością podlegającą modernizacji?

Zgodnie z opisem kryterium pn. „Projekt dotyczy inwestycji początkowej zgodnie z rozporządzeniem KE nr 651/2014” ocenie podlega, czy projekt obejmuje jedną ze wskazanych form inwestycji początkowej. W przypadku, kiedy projekt dotyczy ubiegania się o pomoc na zasadniczą zmianę procesu produkcji (pomoc stanowiąca regionalną pomoc inwestycyjną), koszty kwalifikowalne muszą przekraczać koszty amortyzacji aktywów związanej z działalnością podlegającą modernizacji w ciągu

poprzedzających trzech lat obrotowych. Zgodnie z zapisami Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie (str. 11-12) pole pn. „Projekt dotyczy inwestycji początkowej zgodnie z rozporządzeniem KE (UE) nr 651/2014” należy wypełnić jedynie w przypadku, kiedy w ramach projektu jako kwalifikowalne będą ponoszone wydatki inwestycyjne objęte regionalną pomocą inwestycyjną, a następnie uzasadnić wybraną formę inwestycji początkowej. Forma inwestycji początkowej związana z inwestycją w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane z zasadniczą zmianą dotyczącą procesu produkcyjnego istniejącego zakładu jest dopuszczalna jedynie w przypadku wdrażania w ramach projektu innowacji technologicznej procesowej. W związku z tym, że pomoc na zasadniczą zmianę procesu produkcji może zostać udzielona pod warunkiem, że koszty kwalifikowalne przekraczać będą koszty amortyzacji aktywów związanych z działalnością podlegającą modernizacji w ciągu poprzedzających trzech lat obrotowych, we wniosku należy podać dane liczbowe i informacje niezbędne do zweryfikowania, czy powyższy warunek jest spełniony. Z uwagi na powyższe zapisy dokumentacji konkursowej, zalecamy aby w celu potwierdzenia spełnienia warunków dotyczących tej formy inwestycji, w polu pn. Projekt dotyczy inwestycji początkowej zgodnie z rozporządzeniem KE (UE) nr 651/2014” przedstawili Państwo istniejący stan w przedsiębiorstwie przed rozpoczęciem planowanej inwestycji, wskazali obszary wymagające poprawy oraz określili w jaki sposób realizacja projektu przyczyni się do poprawy tego stanu. W opisie tym wskazane jest również wymienienie aktywów związanych z działalnością, która będzie podlegać modernizacji i obliczenie odpowiadających im kosztów amortyzacji w ciągu poprzedzających trzech lat obrotowych wraz ze wskazaniem dokumentów księgowych, na podstawie których pozyskano ww. dane. Koszty zaplanowane w projekcie będą mogły zostać uznane za kwalifikowane, o ile są wyższe niż ww. koszty amortyzacji aktywów, związanych z modernizowaną działalnością we wskazanym okresie. Przykładowym dokumentem, na podstawie którego możliwe jest pozyskanie takich informacji jest ewidencja środków trwałych, tabele amortyzacyjne środków trwałych, bądź wydruk z konta dla amortyzacji środków trwałych. Na moment ubiegania się o dofinansowanie w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej Wnioskodawca nie musi dołączać powyższych dokumentów do wniosku o dofinansowanie. Okazanie takich dokumentów może jednak okazać się konieczne w okresie realizacji projektu.

Jeżeli przedsiębiorstwo posiada już zakupioną aplikację mobilną (nie wdrożoną w przedsiębiorstwie), natomiast chciałoby zakupić dodatkowe funkcjonalności i rozwiązania do aplikacji - to czy jest możliwe?

Kryteria wyboru projektów, przewidują w ramach oceny merytorycznej weryfikację spełnienia przez wniosek kryterium pn.: Projekt dotyczy inwestycji początkowej zgodnie z rozporządzeniem KE nr 651/2014 (kryterium dotyczy jedynie projektów w przypadku, których jako kwalifikowalne wskazane zostały wydatki związane z realizacją inwestycji początkowej). Zgodnie z rozporządzeniem KE nr 651/2014 pomoc może być przyznana dla MSP na dowolną formę inwestycji początkowej, tj. jedną z następujących form: - inwestycję w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane z założeniem nowego zakładu, - inwestycję w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane ze zwiększeniem zdolności produkcyjnej istniejącego zakładu, - inwestycję w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane z dywersyfikacją produkcji zakładu poprzez wprowadzenie produktów uprzednio nieprodukowanych w zakładzie, - inwestycję w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane z zasadniczą zmianą dotyczącą procesu produkcyjnego istniejącego zakładu. Ocenie podlega, czy projekt obejmuje jedną ze wskazanych form inwestycji początkowej, przy czym w przypadku gdy projekt dotyczy wdrożenia jedynie innowacji produktowej, dopuszczalnymi formami inwestycji początkowej są tylko: - inwestycja w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane z założeniem nowego zakładu, - inwestycja w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane z dywersyfikacją produkcji zakładu poprzez wprowadzenie produktów uprzednio nieprodukowanych w zakładzie. W przypadku ubiegania się o pomoc na zasadniczą zmianę procesu produkcji koszty kwalifikowalne muszą przekraczać koszty amortyzacji aktywów związanej z działalnością podlegającą modernizacji w ciągu poprzedzających trzech lat obrotowych. W przypadku

ubiegania się o pomoc na dywersyfikację istniejącego zakładu koszty kwalifikowalne muszą przekraczać o co najmniej 200 % wartość księgową ponownie wykorzystywanych aktywów, odnotowaną w roku obrotowym poprzedzającym rozpoczęcie prac. Kryterium nie dotyczy projektów zakładających finansowanie jedynie wydatków związanych z usługami doradczymi w zakresie innowacji i usługami wsparcia innowacji. Po stronie wnioskodawcy leży, zweryfikowanie czy w planowanym do złożenia projekcie zachodzą w/w przesłanki umożliwiające stwierdzenie, że wymóg wpisywania się w inwestycję początkową są zachowane.

Czy jeden wniosek aplikacyjny może dotyczyć doradztwa oraz inwestycji początkowej dotyczącej zakupu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych dla dwóch odrębnych innowacji procesowych - niepowiązanych ze sobą?

W dokumentacji konkursowej, brak jest wykluczeń uniemożliwiających złożenie jednego wniosku o dofinansowanie dla dwóch odrębnych innowacji procesowych. Należy pamiętać, że całość wniosku powinna spełniać wymagania zawarte w dokumentacji konkursowej, w tym Kryteriów wyboru projektów, stanowiących załącznik nr 1 do Regulaminu konkursu.

Czy na etapie składania wniosku należy dokonać wyboru IOB, a także dostawcę środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych?

Usługa proinnowacyjna może być świadczona przez maksymalnie trzy IOB wybrane przez wnioskodawcę przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie. Zakładana do realizacji w projekcie usługa musi być świadczona przez akredytowane IOB albo IOB zgłoszone do akredytacji. Akredytacja IOB powinna dotyczyć zakresu usług wskazanych przez wnioskodawcę we wniosku o dofinansowanie. Zgłoszenie IOB do akredytacji w zakresie usług wskazanych przez wnioskodawcę we wniosku o dofinansowanie musi nastąpić nie później niż w dniu złożenia wniosku o dofinansowanie. IOB wskazana przez wnioskodawcę we wniosku o dofinansowanie musi zostać akredytowana przez Ministerstwo Rozwoju w zakresie usług wskazanych przez wnioskodawcę we wniosku o dofinansowanie przed podpisaniem (zawarciem) umowy o dofinansowanie projektu. Reasumując, na dzień złożenia wniosku, Wnioskodawca ma obowiązek wyłonienia, zgodnie z zasadą konkurencyjności podmiotu świadczącego usługi proinnowacyjne IOB. Dostawca środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych może zostać wyłoniony w trakcie realizacji projektu.

Jaki rodzaj leasingu jest dozwolony w ramach konkursu (chodzi o leasing finansowy)?

Zgodnie z zapisami § 5 ust. 9 pkt 3 Regulaminu konkursu w ramach poddziałania 2.3.1 POIR, do kosztów kwalifikowalnych w zakresie inwestycji początkowej objętej regionalną pomocą inwestycyjną zalicza się koszty rat spłaty kapitału środków trwałych, innych niż grunty oraz nieruchomości, poniesionych przez korzystającego do dnia zakończenia realizacji projektu, do wysokości kapitału z dnia zawarcia umowy leasingu albo spłatę kapitału środków trwałych, innych niż grunty i nieruchomości, należną finansującemu z tytułu umowy leasingu o ile we wniosku o udzielenie pomocy finansujący jest wskazany przez wnioskodawcę jako podmiot upoważniony do poniesienia kosztu, przy czym umowa leasingu prowadzi do przeniesienia własności tych środków na korzystającego, z wyłączeniem leasingu zwrotnego. Z uwagi powyższe do dofinansowania kwalifikuje się jedynie: - leasing środków trwałych innych niż grunty i nieruchomości; - część kapitałowa raty leasingowej (tzn. wydatkami niekwalifikowalnymi są inne części raty leasingowej takie jak marża finansującego, odsetki od refinansowania kosztów, koszty ogólne, opłaty ubezpieczeniowe) do wysokości kapitału z dnia zawarcia umowy leasingu; - inna forma leasingu niż leasing zwrotny; - leasing finansujący środki trwałe na podstawie umowy leasingu prowadzącej do przeniesienia

wartości tych środków na korzystającego tj. wnioskodawcę/beneficjenta; - raty spłaty kapitału poniesione do dnia zakończenia realizacji projektu; - raty spłaty kapitału poniesione przez korzystającego (leasingobiorcę) tj. wnioskodawcę/beneficjenta albo raty spłaty kapitału należne finansującemu (leasingodawcy). Ponadto zwracam uwagę, że raty spłaty kapitału należne finansującemu (leasingodawcy) mogą stanowić wydatek kwalifikowalny jedynie w przypadku wcześniejszego wskazania we wniosku o dofinansowanie finansującego jako podmiotu upoważnionego do poniesienia kosztu. Zgodnie z zapisami Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie (str. 20) dotyczącymi sposobu wypełnienia pola pn. „Podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków na rzecz wnioskodawcy”, w przypadku leasingu do dofinansowania może kwalifikować się również wydatek poniesiony przez leasingodawcę na zakup dobra leasingowanego beneficjentowi w związku z realizacją projektu. W takim przypadku wnioskodawca musi wskazać podmiot upoważniony do poniesienia wydatku na jego rzecz. Wnioskodawca przed złożeniem wniosku musi przeprowadzić postępowanie ofertowe zgodnie z wymogami funduszowymi i zawrzeć umowę warunkową uzależniającą jej obowiązywanie od otrzymania informacji przez wnioskodawcę o przyznaniu dofinansowania w ramach poddziałania, w której będzie zawarte upoważnienie do ponoszenia wydatków na rzecz wnioskodawcy/beneficjenta. Ponadto wnioskodawca musi podać datę zawarcia umowy warunkowej. Natomiast zgodnie z zapisami § 10 ust. 2 pkt 4 umowy o dofinansowanie do wniosku o płatność rozliczającego koszty poniesione na realizację projektu beneficjent zobowiązany jest załączyć w przypadku zawarcia umowy leasingu – kopię tej umowy; w przypadku upoważnienia leasingodawcy do ponoszenia kosztów kwalifikowalnych – kopię faktury zakupu przedmiotu leasingu oraz potwierdzenia dokonania zapłaty przez leasingodawcę.

Czy w ramach kosztów kwalifikowanych dotyczących nabycia albo wytworzenia środków trwałych innych niż grunty oraz nieruchomości można zaliczyć koszty pracy pracowników Wnioskodawcy niezbędne do wytworzenia danego środka trwałego?

W myśl zapisów § 3 ust. 1 umowy o dofinansowanie beneficjent zobowiązany jest do realizacji projektu zgodnie z umową o dofinansowanie, przepisami prawa krajowego, przepisami europejskimi oraz wytycznymi, o których mowa w art. 5 ust. 1 oraz art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020. Zgodnie z § 11 ust. 1 pkt 2) rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 10 lipca 2015 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020, do kosztów kwalifikowanych na realizację inwestycji początkowej zalicza się koszty nabycia albo wytworzenia środków trwałych innych niż określone w pkt 1 przywołanego rozporządzenia; Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020 („wytyczne horyzontalne”) w odniesieniu do definicji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych odwołują się do ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości jak i Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (MSR). W myśl art. 28 ust. 3 i ust. 8 ustawy o rachunkowości koszty wytworzenia, a przedtem środka trwałego w budowie, obejmuje wszystkie koszty dotyczące bezpośrednio lub pośrednio danego obiektu, poniesione od momentu podjęcia decyzji o jego budowie lub zakupie, aż do przejścia obiektu do używania w stanie kompletnym i zdatnym do użytku. W związku z powyższym, jeżeli koszty wymienione przez Panią poniesione lub uzyskane do dnia przekazania do używania środka trwałego spełniają wymagania określone w ustawie o rachunkowości, jak również warunki kwalifikowalności kosztów określone w umowie o dofinansowanie, stanowią koszty kwalifikowane w projekcie. Wydatki mogą zostać uznane za kwalifikowane wyłącznie w przypadku, gdy będą możliwe do zidentyfikowania na dokumencie „przyjęcie środka trwałego” (OT). Na tę okoliczność należy przedstawić wyciąg z osobnego konta analitycznego związanego z wytworzeniem środka trwałego oraz dokument OT potwierdzający przyjęcie środka trwałego do użytkowania, wskazujący, że koszty przedstawione do rozliczenia faktycznie obciążają wytworzony środek trwały. W przypadku braku możliwości zidentyfikowania

kosztów na dokumencie OT (dotyczy przypadku, gdy wpisano wg zestawienia), których nie przesłano do rozliczenia, należy załączyć zestawienie oraz wyszczególnione w nim dokumenty.

Czy w ramach kosztów kwalifikowanych jest możliwe opracowanie dokumentacji technicznej projektu technologicznego linii produkcyjnej niezbędnej do wdrożenia innowacji?

Zasadniczą częścią działania 2.3.1 są usługi doradcze świadczone przez IOB. W związku z powyższym IOBy będą służyły wsparciem w opracowaniu dokumentacji technicznej. Opracowanie dokumentacji technicznej co do zasady może być rezultatem pomocy związanej z opracowaniem ww. dokumentacji. Proszę pamiętać, że wydatkami kwalifikowalnymi są wydatki dokonane w sposób przejrzysty, racjonalny i uzasadniony do zaplanowanych przez wnioskodawcę działań i celów projektu oraz celów określonych dla poddziałania.

Czy w ramach działania 2.3.1. Beneficjentem może być gospodarstwo rolne?

O dofinansowanie w ramach konkursu mogą ubiegać się wyłącznie podmioty spełniające kryteria mikroprzedsiębiorcy, małego lub średniego przedsiębiorcy. Weryfikacji będzie podlegać czy wnioskodawca prowadzi działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej potwierdzoną wpisem do odpowiedniego rejestru: • w przypadku przedsiębiorców zarejestrowanych w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym adres siedziby lub co najmniej jednego oddziału znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, • w przypadku przedsiębiorców ujętych w Centralnej Ewidencji i Informacji Działalności Gospodarczej co najmniej jeden adres wykonywania działalności gospodarczej znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Dofinansowaniu podlegać będą projekty dotyczące zakupu usługi proinnowacyjnej wspierającej wdrożenie innowacji produktowej lub procesowej o charakterze technologicznym w przedsiębiorstwie wnioskodawcy. Usługa musi być świadczona przez akredytowane przez Ministerstwo Rozwoju instytucje otoczenia biznesu. Dodatkowo dofinansowaniu w ramach projektu podlegać mogą koszty realizacji inwestycji związanej z wdrożeniem innowacji technologicznej. Wnioskodawcy oraz projekty muszą spełnić kryteria wyboru projektów obowiązujące dla poddziałania, zatwierdzone przez Komitet Monitorujący POIR, które są zawarte w załączniku nr 1 do Regulaminu konkursu.

Wnioskodawcą jest spółka prawa handlowego prowadząca działalność w zakresie uprawy zbóż i rzepaku. Jest to tzw. pierwotna produkcja rolna. Czy takie przedsiębiorstwo może uzyskać wsparcie w ramach działania 2.3.1?

Zgodnie z opisem kryterium formalnego nr 2 Przedmiot projektu nie dotyczy rodzajów działalności wykluczonych z możliwości uzyskania wsparcia. „Projekt nie dotyczy rodzajów działalności wykluczonych z możliwości uzyskania pomocy finansowej, o których mowa w: • w § 4 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 10 lipca 2015 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020; • w art. 1 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu); • w art.3 ust 3 Rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu "Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia" oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006). Ocena kryterium nastąpi poprzez analizę czy działalność, której dotyczy projekt może być wspierana w ramach poddziałania. Wykluczenie ze wsparcia będzie analizowane z uwzględnieniem zasad udzielania pomocy de minimis oraz

przewidywanych rodzajów wydatków kwalifikowanych.” Regulamin przeprowadzania projektu wskazuje Pomoc nie może być udzielona w przypadkach wskazanych w § 4 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 10 lipca 2015 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020. Paragraf 4.1 Rozporządzenia wskazuje, Pomoc nie może być udzielona w przypadkach wskazanych w art. 1 ust. 2, ust. 3 lit. a-d, ust. 4 i 5 i w art. 13 rozporządzenia Komisji nr 651/2014. Rozporządzenie Komisji 651/2014, które rozporządzenie nie ma zastosowania do: b) pomocy przyznawanej w sektorze produkcji podstawowej produktów rolnych, z wyjątkiem rekompensaty z tytułu dodatkowych kosztów, innych niż koszty transportu, w regionach najbardziej oddalonych zgodnie z art. 15 ust. 2 lit. b), pomocy na usługi doradcze na rzecz MŚP, pomocy na finansowanie dla MŚP, pomocy na finansowanie ryzyka, pomocy na działalność badawczo-rozwojową, pomocy dla MŚP na wspieranie innowacyjności, pomocy na ochronę środowiska, pomocy szkoleniowej oraz pomocy przeznaczonej na pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji i pracowników niepełnosprawnych; c) pomocy przyznawanej w sektorze przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych w następujących przypadkach: (i) kiedy wysokość pomocy ustalana jest na podstawie ceny lub ilości takich produktów nabytych od producentów surowców lub wprowadzonych na rynek przez przedsiębiorstwa objęte pomocą; lub (ii) kiedy przyznanie pomocy zależy od faktu przekazania jej w części lub w całości producentom surowców; „przetwarzanie produktów rolnych” oznacza czynności dokonywane na produkcji rolnym, w wyniku których powstaje produkt będący również produktem rolnym, z wyjątkiem czynności wykonywanych w gospodarstwach, niezbędnych do przygotowania produktów zwierzęcych lub roślinnych do pierwszej sprzedaży. Zatem należy zweryfikować o jakiej działalności jest mowa i czy spełnia ona powyższe przesłanki. Rozporządzenia znajdują się pod linkami: <http://poir.parp.gov.pl/attachments/article/36752/Rozporz%C4%85dzenie%20Ministra%20Infrastruktury%20i%20Rozwoju%20z%20dnia%2010%20lipca%202015%20r.%20w%20sprawie%20udzielania%20przez%20Polsk%C4%85%20Agencj%C4%99%20Rozwoju%20Przedsi%C4%99biorczo%C5%9Bci%20pomocy%20finansowej%20w%20ramach%20Programu%20Operacyjnego%20Inteligentny%20Rozw%C3%B3j%20.pdf> <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20180001029/O/D20181029.pdf> <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2014:187:FULL&from=EN> Zachęcam do weryfikacji rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej w oparciu o Opracowanie dotyczące rodzajów działalności gospodarczej wykluczonych z możliwości ubiegania się o dofinansowanie w ramach Programu Inteligentny Rozwój: <http://poir.parp.gov.pl/zapoznaj-sie-z-prawem-i-dokumentami-poir/opracowanie-dotyczace-rodzajow-dzialalnosci-gospodarczej-wykluczonych-ze-wsparcia-ramach-programu-inteligentny-rozwoj> Weryfikacja przedmiotu projektu leży po stronie wnioskodawcy.

Czy zakup nieruchomości lub gruntu jest kosztem kwalifikowalnym w konkursie?

Wyjaśniam, że katalog kosztów wskazany w Regulaminie §5 nie przewiduje tego rodzaju wydatków.

Czy firmy niewytwarzające fizycznego produktu będą mogły skorzystać z finansowania w części inwestycji początkowej?

Celem poddziałania POIR 02.03.01 jest wsparcie MŚP w procesie opracowania i wdrożenia innowacji produktowych lub procesowych o charakterze technologicznym. Poprzez wdrożenie innowacji rozumieć należy wprowadzenie przez wnioskodawcę na rynek nowego lub ulepszanego produktu (wyrobu lub usługi) lub faktyczne wykorzystywanie w działalności wnioskodawcy nowych lub znacząco ulepszonych metod produkcji lub dostawy albo metod tworzenia i świadczenia usług oraz - jeśli dotyczy - faktyczne wykorzystywanie w działalności wnioskodawcy nowych metod marketingowych lub organizacyjnych. Wobec powyższego sfinansowanie w ramach projektu wdrożenia zarówno innowacji produktowej jak i procesowej (w tym związanej z procesem świadczenia usług) jest możliwe zarówno w przedsiębiorstwie usługowym, jak i produkcyjnym. Ponadto zgodnie z § 4 ust. 2 Regulaminu konkursu w ramach POIR 2014-2020 dofinansowaniu w ramach projektu podlegać mogą koszty realizacji następujących form inwestycji początkowej

związanej z wdrożeniem ww. innowacji technologicznej: 1) inwestycja w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane z założeniem nowego zakładu – forma dopuszczalna w przypadku wdrażania innowacji technologicznej produktowej oraz procesowej; 2) inwestycja w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane ze zwiększeniem zdolności produkcyjnej istniejącego zakładu – forma dopuszczalna jedynie w przypadku wdrażania innowacji technologicznej procesowej; 3) inwestycja w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane z dywersyfikacją produkcji zakładu poprzez wprowadzenie produktów uprzednio nieprodukowanych w zakładzie – forma dopuszczalna w przypadku wdrażania innowacji technologicznej produktowej oraz procesowej; 4) inwestycja w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane z zasadniczą zmianą dotyczącą procesu produkcyjnego istniejącego zakładu – forma dopuszczalna jedynie w przypadku wdrażania innowacji technologicznej procesowej. W sytuacji przedsiębiorstwa wdrażającego innowację produktową w postaci nowej usługi lub innowację procesową związaną z nowym procesem świadczenia usług również będą miały zastosowanie wyżej przytoczone zapisy Regulaminu konkursu, bowiem należy przyjąć, iż produktem jest zarówno wyrób jak i usługa.

Czy wskazanie/wybór IOB na świadczenie usług będących przedmiotem projektu przed złożeniem wniosku o dofinansowanie lub w jego trakcie wymaga stosowania trybu konkurencyjności? Czy wskazany na etapie wniosku IOB może być podmiotem powiązaniem z wnioskodawcą osobowo lub kapitałowo?

Przed złożeniem wniosku o dofinansowanie wnioskodawca musi dokonać wyboru wykonawcy usługi proinnowacyjnej, ustalić z wybranym wykonawcą zakres prac i sposób realizacji usługi. Jeżeli przed złożeniem wniosku o dofinansowanie zawarta zostanie umowa warunkowa na realizację usługi proinnowacyjnej przez IOB musi ona zawierać warunek zawieszający dotyczący złożenia wniosku o dofinansowanie lub uzyskania dofinansowania na realizację projektu. Ponadto musi zawierać zobowiązanie do realizacji tej usługi w okresie realizacji projektu oraz zgodnie z zakresem usługi oferowanej przez IOB w ramach systemu akredytacji. Umowa z wykonawcą usługi powinna zawierać co najmniej szczegółowe określenie przedmiotu usługi wraz ze wskazaniem kwoty wynagrodzenia za realizację poszczególnych zadań i etapów realizacji projektu, a także informację o Programie Operacyjnym Inteligentny Rozwój 2014-2020 oraz poddziałaniu 2.3.1 Proinnowacyjne usługi IOB dla MŚP, w ramach którego udzielane jest dofinansowanie na realizację usługi. Przedmiot usługi zleconej do realizacji powinien zostać opisany w umowie z wykonawcą w sposób wyczerpujący i tożsamy z opisem projektu przedstawionym we wniosku o dofinansowanie. Wybór ofert powinien zatem zostać dokonany w oparciu o zakres pól dotyczących opisu projektu zawartych we wzorze wniosku. Do wyboru wykonawców w ramach projektu, tj. IOB akredytowanych lub zgłoszonych do akredytacji, należy stosować zasady określone w Regulaminie konkursu, w tym we wzorze umowy o dofinansowanie stanowiącym element dokumentacji konkursowej. Wybór IOB należy dokonać zgodnie z zapisami wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014–2020, zwanymi „wytycznymi horyzontalnymi w zakresie kwalifikowalności”. Wykluczenia z udziału w postępowaniu z tytułu powiązania osobowego lub kapitałowego, należy stosować zapisy ustawy o PARP. Art. 6c. u stawy o PARP stanowi: 1. Podmiot, który ubiega się o udzielenie wsparcia przeznaczonego na zakup towarów lub usług lub otrzymał od Agencji takie wsparcie i nie jest zobowiązany do wyboru wykonawcy z zastosowaniem przepisów o zamówieniach publicznych, dokonuje wyboru wykonawcy z zachowaniem zasad przejrzystości i uczciwej konkurencji. 2. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, nie może dokonać zakupu towarów lub usług od podmiotów powiązanych z nim osobowo lub kapitałowo. Przez powiązania kapitałowe lub osobowe rozumie się wzajemne powiązania między podmiotem, o którym mowa w ust. 1, a wykonawcą, polegające na: 1) uczestniczeniu w spółce jako wspólnik spółki cywilnej lub spółki osobowej; 2) posiadaniu udziałów lub co najmniej 5% akcji; 3) pełnieniu funkcji członka organu nadzorczego lub zarządzającego,

prokurenta, pełnomocnika; 4) pozostawaniu w takim stosunku prawnym lub faktycznym, który może budzić uzasadnione wątpliwości, co do bezstronności w wyborze wykonawcy, w szczególności pozostawanie w związku małżeńskim, w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia lub w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli.

Czy dla realizacji usługi na rzecz Beneficjenta, IOB będzie mógł korzystać z podwykonawców/ekspertów współpracujących z nim?

Wykonawcą usług proinnowacyjnych mogą być wyłącznie akredytowane Instytucje Otoczenia Biznesu. Zgodnie z zapisami Instrukcji o dofinansowanie projektu: Na etapie oceny projektu weryfikacji podlegać będzie kwalifikowalność wykonawcy usługi, tj. IOB wskazanej przez wnioskodawcę we wniosku o dofinansowanie. W ramach oceny kwalifikowalności wydatków przewidzianych w projekcie weryfikacji podlegać będzie zgodność zakresu akredytacji i rodzaju usług wskazanych przez wnioskodawcę we wniosku o dofinansowanie. Weryfikacja będzie dokonywana w oparciu o informacje zawarte w fiszce oferty usług proinnowacyjnych danej IOB. Fiszki oferty usług proinnowacyjnych akredytowanych IOB znajdują się na stronie internetowej Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii <http://www.mpit.gov.pl/strony/aktualnosci/akredytowane-osrodki-innowacji-w-bazie-uslug-rozwojowych> Dodatkowo potwierdzenie powyższego jest wskazane w kryteriach wyboru projektów: „Wydatki kwalifikowalne są uzasadnione i racjonalne”. Dodatkowo w przypadku wydatków kwalifikowalnych związanych z usługami doradczymi w zakresie innowacji oraz usługami wsparcia innowacji weryfikowana jest zgodność zakresu usług wskazanych przez Wnioskodawcę we wniosku o dofinansowanie z zakresem akredytacji wybranej Instytucji Otoczenia Biznesu. Jako kwalifikowalne w ramach projektu mogą być uznane jedynie wydatki związane z usługami, których zakres jest zgodny z zakresem akredytacji przyznanej danej IOB albo ze zgłoszonym zakresem akredytacji, w przypadku kiedy w dniu złożenia Wniosku o dofinansowanie akredytacja nie została jeszcze danej IOB przyznana.

Jaki jest minimalny i maksymalny poziom finansowania, jaki jest wymagany wkład własny w tym działaniu?

W odpowiedzi na pytanie wyjaśniam, że: 1. wartość wydatków kwalifikowalnych usługi proinnowacyjnej (usług doradczych w zakresie innowacji oraz usług wsparcia innowacji) wynosi minimum 50 tys. zł a maksimum 500 tys. zł; 2. maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych inwestycji początkowej jest niższa niż dwukrotność wartości wydatków kwalifikowanych usługi proinnowacyjnej w danym projekcie 3. intensywność wsparcia dla usług doradczych w zakresie innowacji oraz usług wsparcia innowacji wynosi: - do 70% wartości wydatków kwalifikowalnych dla przedsiębiorców, których całkowita kwota pomocy na te usługi nie przekracza 200 000 euro dla jednego przedsiębiorcy w dowolnym trzyletnim okresie, - do 50% dla pozostałych przedsiębiorców. Poprzez wkład własny beneficjenta (definicja ujęta we Wzorze umowy o dofinansowanie) należy rozumieć środki finansowe wnoszone przez beneficjenta, które zostaną przeznaczone na pokrycie wydatków kwalifikowalnych i które nie zostaną beneficjentowi przekazane w formie dofinansowania (różnica między kwotą wydatków kwalifikowalnych a kwotą dofinansowania przekazaną beneficjentowi); wkład własny beneficjenta nie może pochodzić ze środków publicznych, w tym dotacji/subwencji z budżetu państwa i budżetu jednostek samorządu terytorialnego Zgodnie z informacją zawartą w Instrukcji wypełniania wniosków wnioskodawca musi wykazać, iż posiada lub zapewnia środki na sfinansowanie całości projektu, z uwzględnieniem takich źródeł finansowania jak środki własne, kredyt, pożyczka itp. Oznacza to, iż Wnioskodawca musi dysponować środkami finansowymi wystarczającymi na realizację projektu. Wnioskodawca musi zapewnić finansowanie zarówno kosztów kwalifikowalnych, jak i pozostałych kosztów projektu. Przy określaniu planowanych źródeł finansowania wydatków oraz zdolności do sfinansowania projektu Wnioskodawca musi uwzględnić planowaną formę wypłaty dofinansowania, tj. refundację poniesionych wydatków albo zaliczkę wraz z refundacją poniesionych wydatków.

Czy przedmiotem zapytania ofertowego na wybór IOB ma być również element inwestycyjny związany z zakupem infrastruktury niezbędnej do wdrożenia innowacji? Czy tych zakupów beneficjent dokonuje samodzielnie, czy za pośrednictwem IOB?

Wybór IOB, który świadczyć będzie usługi leży po stronie Wnioskodawcy/Przedsiębiorcy. Zakup środków trwałych czy wartości niematerialnych i prawnych leży po stronie Wnioskodawcy. Zatem postępowanie ofertowe prowadzone jest przez przedsiębiorcę, a nie Instytucję Otoczenia Biznesu.

Czy wnioskodawcą może być fundacja prowadząca działalność gospodarczą?

O dofinansowanie w ramach poddziałania mogą ubiegać się wyłącznie mikro, mali lub średni przedsiębiorcy (status przedsiębiorcy określany zgodnie z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia KE nr 651/2014), prowadzący działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej potwierdzoną wpisem do odpowiedniego rejestru (CEIGD i KRS). Zawarte w regulaminie konkursu informacje nie wykluczają możliwości wnioskowania o dofinansowanie przez fundację, która prowadzi działalność gospodarczą i spełnia kryteria wyboru projektu <http://poir.parp.gov.pl/dokumentacja/dokumentacja-do-poddzialania-2-3-1-poir-2018-proinnowacyjne-uslugi-iob-dla-msp> Należy zweryfikować czy projekt wpisuje się w Krajową Inteligentną Specjalizację - jest to kryterium obligatoryjne, które należy spełnić: <https://www.mpit.gov.pl/strony/zadania/wsparcie-przedsiębiorczosci/innowacyjnosc/krajowe-inteligentne-specjalizacje/>

Gdzie znajdują się zasady ubiegania się IOB o akredytację?

Zasady dotyczące akredytacji dostępne są na stronie Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii pod adresem: <http://www.mpit.gov.pl/strony/zadania/wsparcie-przedsiębiorczosci/innowacyjnosc/akredytacja-osrodkow-innowacji-swiadczyacych-uslugi-proinnowacyjne/> Lista akredytowanych Instytucji Otoczenia Biznesu: <http://www.mpit.gov.pl/strony/aktualnosci/akredytowane-osrodki-innowacji-w-bazie-uslug-rozwojowych/>

Czy dysponują Państwo wzorem umowy warunkowej, którą beneficjent może/powinien zawrzeć z IOB?

Dokumentacja konkursowa do działania nie zawiera przykładowego wzoru umowy warunkowej, którą beneficjent może/powinien zawrzeć z IOB. Natomiast zgodnie z Instrukcją wypełniania wniosku, należy pamiętać, co umowa warunkowa powinna zawierać. Jeżeli przed złożeniem wniosku o dofinansowanie zawarta zostanie umowa warunkowa na realizację usługi proinnowacyjnej przez IOB musi ona zawierać warunek zawieszający dotyczący złożenia wniosku o dofinansowanie lub uzyskania dofinansowania na realizację projektu. Ponadto musi zawierać zobowiązanie do realizacji tej usługi w okresie realizacji projektu oraz zgodnie z zakresem usługi oferowanej przez IOB w ramach systemu akredytacji. Umowa z wykonawcą usługi powinna zawierać co najmniej szczegółowe określenie przedmiotu usługi wraz ze wskazaniem kwoty wynagrodzenia za realizację poszczególnych zadań i etapów realizacji projektu, a także informację o Programie Operacyjnym Inteligentny Rozwój 2014-2020 oraz poddziałaniu 2.3.1 Proinnowacyjne usługi IOB dla MŚP, w ramach którego udzielane jest dofinansowanie na realizację usługi. Przedmiot usługi zleconej do realizacji powinien zostać opisany w umowie z wykonawcą w sposób wyczerpujący i tożsamy z opisem projektu przedstawionym we wniosku o dofinansowanie. Wybór ofert powinien zatem zostać dokonany w oparciu o zakres pól dotyczących opisu projektu zawartych we wzorze wniosku. W regulaminie konkursu par. 4 ust. 9 znajduje się jedynie informacja nt. wytycznych przygotowania ww. umowy Regulamin konkursu.

Co oznacza sformułowanie, że maksymalna pomoc wynosi 70% wartości wydatków kwalifikowalnych dla przedsiębiorców, których całkowita kwota pomocy na te usługi nie przekracza 200 000 euro dla jednego przedsiębiorcy w dowolnym trzyletnim okresie? Chodzi o pomoc de minimis? Intensywność wsparcia dla realizacji inwestycji początkowej jest zgodna z mapą pomocy regionalnej - czyli na przykład dla województwa małopolskiego to tylko 35%?

Poddziałanie Proinnowacyjne usługi IOB dla MŚP nie jest konkursem obejmującym pomoc de minimis. Wskazany limit dotyczy maksymalnej intensywności dofinansowania dla usług doradczych w zakresie innowacji oraz usług wsparcia innowacji. Ważne jest, że limit 70% przysługuje przedsiębiorcom, dla których całkowita kwota pomocy na usługi proinnowacyjne nie przekracza 200 tys. euro w dowolnym trzyletnim okresie, natomiast w przypadku pozostałych przedsiębiorców jest to 50% kosztów kwalifikowalnych. Pomoc jaką przedsiębiorca otrzymał na usługi doradcze w zakresie innowacji i usługi wsparcia innowacji w ciągu ostatnich trzech lat liczona jest do dnia złożenia wniosku o dofinansowanie. Jednocześnie zwracam uwagę, iż kwota ta powinna uwzględniać również wydatki zaplanowane w ramach składnego wniosku o dofinansowanie. Jednocześnie podkreślam, że ww. limit kwotowy w wysokości 200 000 euro dotyczy pomocy na usługi doradcze w zakresie innowacji i usług wsparcia innowacji udzielonej na podstawie art. 28 ust. 2 lit. c rozporządzenia Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1). W przypadku intensywności wsparcia dla realizacji inwestycji początkowej zgodnej z mapą pomocy regionalnej, dla województwa małopolskiego jest to 35%, plus procent odpowiadający statusowi przedsiębiorstwa, które składa wniosek o dofinansowanie. A mianowicie w przypadku mikro bądź małego przedsiębiorstwa do wartości 35% (woj. małopolskie) doliczane jest 20%, czyli pomoc będzie wynosiła 55%, natomiast w przypadku średniego przedsiębiorstwa doliczane jest 10%, czyli pomoc będzie wynosiła 45%.

Czy w ramach usług doradczych w zakresie innowacji, koszty szkoleń i doradztwa dotyczące pełnego wdrożenia innowacji mogą być przeprowadzane dla pracowników zatrudnionych na podstawie umowy zlecenia u Beneficjenta? Czy są jakieś wytyczne w sprawie dokumentowania doradztwa, szkoleń, pomocy?

Dokumentacja nie określa, jaki rodzaj umów wiąże wnioskodawcę i uczestnika szkolenia. Natomiast przedsiębiorca musi uzasadnić powiązanie szkolenia z realizowanym projektem. Jednocześnie odbiorcy szkolenia powinni być zaangażowani w prowadzone wdrożenie innowacji.

Jak należy zabezpieczać zaliczkę ?

We wzorze Umowy o dofinansowanie § 17 Zabezpieczenie prawidłowej realizacji Umowy czytamy: 1. Dofinansowanie wypłacane jest po ustanowieniu i wniesieniu przez beneficjenta zabezpieczenia należytego wykonania zobowiązań wynikających z Umowy w formie określonej w ust. 2. 2. Beneficjent na cały okres obowiązywania Umowy, tj. na okres realizacji Projektu oraz okres trwałości Projektu ustanawia zabezpieczenie w formie weksla in blanco, opatrzonego klauzulą „nie na zlecenie” z podpisem notarialnie poświadczonym albo złożonym w obecności osoby upoważnionej przez Instytucję Pośredniczącą wraz z deklaracją wekslową. 3. Instytucja Pośrednicząca jest uprawniona do żądania dodatkowego zabezpieczenia w formie wybranej spośród form wskazanych

przez Instytucję Pośredniczącą określonych w rozporządzeniu w sprawie zaliczek, w przypadku uznania, że ryzyko wystąpienia nieprawidłowości w zakresie merytorycznej lub finansowej realizacji projektu jest wysokie. Beneficjent obowiązany jest to żądanie spełnić pod rygorem odmowy wypłaty dofinansowania lub wypowiedzenia Umowy ze skutkiem natychmiastowym. Należy przez to rozumieć, iż zabezpieczenie zaliczki w poddziałaniu 2.3.1. jest wymagane, zgodnie z cytowanymi zapisami.

Czy składając wniosek w ramach poddziałania 2.3.1 należy mieć wybraną IOB na podstawie przeprowadzenia procedury ofertowej, czy wystarczy przedwstępna umowy o współpracy?

IOB należy wybrać przed złożeniem wniosku o dofinansowanie. W przypadku rozpoczęcia realizacji projektu przed dniem wejścia w życie umowy o dofinansowanie, do wyboru wykonawców w ramach projektu, tj. IOB akredytowanych lub zgłoszonych do akredytacji, należy stosować zasady określone w Regulaminie konkursu, w tym we Wzorze umowy o dofinansowanie stanowiącym element dokumentacji konkursowej. Tym samym, aby wydatki mogły zostać uznane za kwalifikowalne na etapie realizacji oraz rozliczenia projektu muszą zostać poniesione: - z zachowaniem zasad określonych w art. 6c ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Dz. U. z 2016 r., poz. 359), w tym zasady przejrzystości, uczciwej konkurencji i równego traktowania oferentów <http://www.dziennikustaw.gov.pl/du/2018/110/1>; - zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 w szczególności w zakresie: sposobu upublicznienia zapytania ofertowego i wyniku postępowania o udzielenie zamówienia, określenia warunków udziału w postępowaniu, sposobu opisu przedmiotu zamówienia, określenia kryteriów oceny ofert i terminu ich składania https://poir.parp.gov.pl/attachments/article/39291/Wytyczne_w_zakresie_kwalifikowalnosci_19_07_17.pdf Z uwagi na fakt, że projekt nie może zostać rozpoczęty przed dniem ani w dniu złożenia wniosku o dofinansowanie, nie należy zawierać żadnych umów z wykonawcami. Podpisanie listów intencyjnych lub zawarcie umów warunkowych dotyczących działań lub zakupów realizowanych w ramach projektu, w tym w szczególności umów z IOB na świadczenie usług proinnowacyjnych przewidzianych w projekcie, nie jest uznawane za rozpoczęcie realizacji projektu i może mieć miejsce przed złożeniem wniosku o dofinansowanie. Umowa warunkowa na realizację usługi zawarta z IOB przed złożeniem wniosku, zawierająca warunek zawieszający dotyczący złożenia wniosku o dofinansowanie lub uzyskania dofinansowania na realizację projektu, musi zawierać zobowiązanie do realizacji zakresu usługi w okresie realizacji projektu oraz zgodnie z zakresem usługi oferowanej przez IOB w ramach systemu akredytacji. Zawarcie z IOB umowy bezwarunkowej, będącej prawnie wiążącym zobowiązaniem do realizacji usługi na rzecz wnioskodawcy albo zakładającej realizację usługi przed rozpoczęciem okresu realizacji projektu, zostanie uznane za rozpoczęcie realizacji projektu, a tym samym wszystkie wydatki poniesione w ramach projektu uznane zostaną za niekwalifikowalne.

Czy na etapie składania wniosku wystarczy oświadczenie o zapewnieniu środków na wkład własny, czy muszą już wykazywać stan konta firmowego, pokazujący taką zdolność?

W kryterium ocenie podlega to, czy posiadane przez Wnioskodawcę zasoby finansowe umożliwią realizację projektu. Wnioskodawca musi wykazać, iż posiada lub zapewnia środki na sfinansowanie całości projektu, z uwzględnieniem takich źródeł finansowania jak środki własne, kredyt, pożyczka, dotacja itp. Oznacza to, iż Wnioskodawca musi dysponować środkami finansowymi wystarczającymi na realizację projektu. Wnioskodawca musi zapewnić finansowanie zarówno kosztów kwalifikowalnych, jak i pozostałych kosztów projektu. Przy określaniu planowanych źródeł finansowania wydatków oraz zdolności do sfinansowania projektu Wnioskodawca musi uwzględnić planowaną formę wypłaty dofinansowania, tj. refundację poniesionych wydatków albo zaliczkę wraz z refundacją poniesionych wydatków. Ocena będzie dokonywana na podstawie szczegółowych

informacji podanych we wniosku o dofinansowanie opisujących źródła finansowania wydatków.